

www.musavat.com

MUSAVAT

Ramazan
bayramınız
mübarək!

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 5-7 iyun 2019-cu il Çərşənbə № 121 (7291) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Qarabağ səmasında barıt qoxusu artır - savaş gözləntisi

Ermənistanın son tərribatları sülh əvəzinə müharibəni yaxınlaşdırır; **politoloq:** "İrəvanın vaxtı uzatmaqda iki əsas məqsədi var..."

● yazısı səh.11-də

Müxalifətin son 5-6 aylıq fəaliyyəti "sıfır"la qiymətləndirildi

● yazısı səh.9-da

Yazarlar "Sənət adamının ictimai nəqliyyatda nə işi var" polemikasına qoşuldular

● yazısı səh.6-da

Həmsədrlərin budəfəki gəlişi nə verdi?

● yazısı səh.8-da

Müxalifətin durumu Vaşinqtonda müzakirə olunub

● yazısı səh.7-da

İsgəndər Həmidovla əlaqə qurmaq çətinləşib

● yazısı səh.4-da

Hacı Muradın məzarı ilə bağlı müəmma

● yazısı səh.3-da

"Bizim üçün neftin kritik qiyməti 40 dollardır" - ekspert

● yazısı səh.12-də

ABŞ-a aparan "Greencard rəyası"nda dəyişikliklər

● yazısı səh.13-də

Yayın vazkeçilməz içkiləri - necə istifadə edək ki, ziyan görməyək?

● yazısı səh.14-də

İmamoglu və Yıldırım bayramdan sonra canlı debata çıxacaq

● yazısı səh.12-də

Havalar isindi, avtomobil qəzaları artdı...

● yazısı səh.15-də

GÜRCÜSTAN ÜÇÜN YENİ QARABAĞ SSENARİSİ: BÖYÜK KƏMƏRLƏRƏ TƏHLÜKƏ

Bölgədəki erməni separatizmi və işğal problemi Azərbaycan və Gürcüstanı tale ortaqlarına çevirib; "Cavaxetiya kartı"nı işə salmaq istəyənlərin hədəfi nədir? Böyük kəmərlərə təhlükənin arxasındakı əsas güc...

● yazısı səh.9-da

"700 bal polemikası" böyüdü - DİM sədri ittihamlara cavab verdi

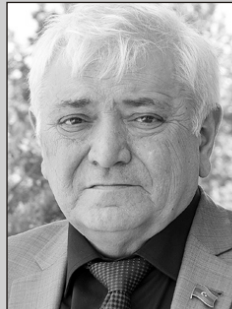
Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə bu il heç bir abituriyentin ən yüksək bal toplamamasını necə izah edir?

● yazısı səh.10-da

Fəzail Ağamalı:
"Elçibəyi devirib, bu üç adamdən birini hakimiyyətə gətirmək istəyirdilər"

● yazısı səh.7-də

Aqil Abbas:
"Deputat kütlə içində olmalıdır"

● yazısı səh.4-də

Eldar Namazov
"Qarabağ gündəliyini" açıqladı - nələr var...

● yazısı səh.5-də

Erdoğan: "Türkiyə "S-400"lərin alınmasında geri addım atmayacaq"

Türkiyə tərəfi Rusiyada istehsalı olan S-400 zenit-raket komplekslərinin alınmasında geri addım atmayacaq. Bu barədə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğan KİV nümayəndələrinə açıqlamasında deyib.

Dövlət başçısı mövzu ilə bağlı sualı cavablandıraraq deyib: "Burada bizim reallaşdırdığımız bir anlaşma var. Bundan geri çəkilmək kimi bir məsələ müzakirə mövzusu deyil".

Qeyd edək ki, Türkiyə ilə Rusiya arasında "S-400" zenit-raket komplekslərinin alınması ilə bağlı imzalanmış anlaşma ABŞ başda olmaqla, NATO üzvü olan bəzi ölkələrdə böyük narahatlıq və narazılıq yaradıb.

Azərbaycana gələcək turistlərin sayında 8-12% artım gözlənilir

Bu ilin sonuna qədər Azərbaycana gələcək turistlərin sayında 8-12 faiz artım olacağı gözlənilir. Bunu Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev deyib.

Onun sözlərinə görə, bu artımın əsasən Çin, Asiya ölkələri və İsraildən gələcək turistlərin hesabına olacağı gözlənilir.

F. Nağıyev əlavə edib ki, Dövlət Turizm Agentliyinin Cənubi Koreyada nümayəndəliyi açılıb: "Hazırda agentliyin əməkdaşları Cənubi Koreyadadırlar. Yəqin ki, yaxın zamanda agentliyin Cənubi Koreyada nümayəndəliyi açılacaq".

Ölümlə nəticələnən qəza törədən sürücü tutuldu

Mayın 31-də Bakı-Quba avtomobil yolunun Siyəzən rayonu ərazisində Yaşar Əliyev "Mercedes Benz" markalı 90-NH-489 dövlət nömrə nişanlı avtomobillə hərəkətdə olarkən idarəetməni itirərək dəyərə aşmış, nəticədə avtomobildə olan sənişinlər - Larisa Lapina və Mövlud Əmrəslanovun hadisə yerində vəfat etmələri, Nəzrin Hacıbəliyevanın isə xəsarət alması faktına görə Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İstintaq və Təhqiqat İdarəsinə bilavasitə təbə olan Yol-nəqliyyat hadisələrinə dair işlər üzrə İstintaq və Təhqiqat Şöbəsinə Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, cinayət işi üzrə zəruri ekspertizalar təyin olunmuş və digər təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri həyata keçirilib.

Aparılmış istintaqla hadisənin Yaşar Əliyev tərəfindən yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını kobud surətdə pozaraq törətməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Y.Əliyev iyunun 3-də şübhəli şəxs qismində tutulub.

«Bakcell» "1 iyun"u uşaqlarla birgə qeyd etdi

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi gününü Azərbaycana Birgə Yardım (UAFA) təşkilatı və "SOS Uşaq Kəndləri Azərbaycan" Assosiasiyasının himayəsindəki xüsusi qayğıya ehtiyacı olan və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlarla birgə keçirib.

200 nəfərə yaxın uşağın iştirakı ilə "SOS Uşaq Kəndi"ndə keçirilən bayram tədbirində uşaqlar maraqlı əyləncə və müsabiqələrdə iştirak edib.

«Bakcell» artıq 10 ildir ki, ölkənin ən genişmiqyaslı Korporativ Sosial Məsuliyyət (KSM) proqramlarından biri olan "Bakcell Stars" proqramını həyata keçirir. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların inkişafına həsr olunmuş layihələr çərçivəsində indiyə kimi minlərlə uşaq və gənc «Bakcell» şirkətindən dəstək alıb.

"SOS Uşaq Kəndləri-Azərbaycan" Assosiasiyası İB və "Azərbaycana Birgə Yardım" (UAFA) təşkilatı ilə birgə həyata keçirilən onlarla layihə vasitəsilə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün bərabər hüquq və imkanların təmin edilməsi, onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili və cəmiyyətə inteqrasiya olunmaları istiqamətində işlər görülüb.

Fuad Abbasovun məhkəməsi iyunun 6-dadır

Jurnalistin Azərbaycana ekstradisiya olunub-olunmayacağı həmin gün bilinəcək

"İyunun 6-nı gözləmək lazımdır". Bu sözləri "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Rusiyada saxlanılan azərbaycanlı jurnalist Fuad Abbasovun vəkili Elman Paşayev deyib. Onun sözlərinə görə, həmin gün F. Abbasovun apelyasiya şikayətinə baxılacaq. Məhkəmənin qərarına əsasən, onun Azərbaycana ekstradisiya olunub-olunmayacağı bilinəcək.

E. Paşayev eyni zamanda bildirdi ki, F. Abbasov barədə sosial şəbəkələrdə keçmiş videoları yayıb, onun guya azadlığa çıxdığını deyən də ümumi işin gedişinə ziyan vururlar. Müsahibimizin sözlərinə görə, jurnalistin səhhəti də normaldır və hər hansı problemi yoxdur. Onunla Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyinin əməkdaşları da görüşüb maraqlanırlar.

Xatırladaq ki, Rusiyanın Ximki şəhər məhkəməsinin Fuad Abbasovun deportasiyasına dair qərarından Moskva vilayət məhkəməsinə apelyasiya şikayəti verilib.

Fuad Abbasov bu il mayın 16-da Moskva vilayətinin Ximki şəhərində miqrasiya qanunvericiliyini pozmaqda ittiham olunaraq saxlanılıb. Hazırda jurnalist Korolyovdakı xarici vətəndaşların müvəqqəti saxlanma mərkəzində tutulur.

Gənc aktiv Ramin Hacı da F. Abbasovun unudulmaması üçün təbliğat işləri ilə məşğuldur.

Bu günə qədər bir neçə dəfə Rusiyanın Azərbaycandakı səfirliyinin qarşısında aksiya keçirən R. Hacı son olaraq F. Abbasovun kim olması ilə bağlı geniş bir məqalə yazıb. Həmin məqalədə jurnalistin fəaliyyəti, bu günə qədər gördüyü işlər barədə məlumat verilib.

□ SEVİNC,
"Yeni Müsavat"

Rusiya tərəfi Trampın dediklərini yalanladı

"Rusiya öz mütəxəssislərini Venesueladan çıxarmayıb və bununla bağlı Vaşinqtona müvafiq bildiriş göndərməyib".

Bunu Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov deyib. O, ABŞ prezidenti Donald Trampın Rusiyanın "öz adamları"ni Venesueladan çıxarması ilə bağlı Vaşinqtona bildiriş göndərməsi barədə dediklərini yalanlayıb.

"Çox güman ki, bu, hansısa qəzet məlumat mənbələrinə dolayı istinaddır", - deyə Peskov vurğulayıb.

"The Wall Street Journal" isə iddia edir ki, Rusiya hərbi məsləhətçilərinin əksəriyyəti ni Venesueladan geri çağırıb. Rəsmi Moskva bu deyilənləri də birmənalı şəkildə təkbiz edib.

Azvision.az xatırladı ki, bu ilin yanvar ayının əvvəlində Venesuelanın müxalifət lideri Xuan Quaydo özünü müvəqqəti prezident elan edib. Bundan sonra ölkədə vəziyyət gərginləşməyə başlayıb. Onun "hakimiyyəti" ABŞ, Latın Amerikasına və Avropanın bir sıra ölkələri tərəfindən tanınsa da, Rusiya hazırda ölkə rəhbəri olan Nikolas Maduronun hakimiyyətini dəstəkləyir.

Sərkisyan aprel döyüşlərindəki məğlubiyyətə görə dindiriləcək

Ermənistan ordusunun 2016-cı il aprel məğlubiyyətini araşdıran parlament komissiyasının ölkənin keçmiş prezidenti Serj Sərkisyanı da dindirəcəyi gözlənilir. "Ermənistan xəbərləri"nin məlumatına görə, bunu parlamentin müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri üzrə daimi komissiyasının üzvü, hakim "Mənim addımım" fraksiyasının deputatı Tiqrən Karapetyan bildirib.

O qeyd edib ki, komissiyanın 2016-cı ilin aprel döyüşləri ilə bağlı iclasına S. Sərkisyan da çağırılıb: "Hakimiyyətin keçmiş və indiki nümayəndəsi olmasından asılı olmayaraq, istənilən adamı çağırmaq üçün məhdudiyət yoxdur. Ehtiyac olarsa Serj Sərkisyan da dəvət olunacaq".

Deputatın sözlərinə görə, komissiyanın istintaq orqanı statusu var və ona görə də dəvətli iclasa gəlməkdən imtina edə bilməz.

Qeyd edək ki, Ermənistanın baş nazir Nikol Paşinyan mayın 20-də 2016-cı il aprelin 2-5-də Azərbaycanın işğal altında olan torpaqlarında döyüşlərlə bağlı parlament araşdırmasının aparılmasının vaxtının çatdığını bildirmişdi.

Bakıda 50 yaşlı kişi özünü asaraq intihar edib

Bakıda 50 yaşlı kişi özünü asıb. "Report" xəbər verir ki, Sabunçu rayonu, Balaxanı qəsəbəsində 1969-cu il təvəllüdü Şamil Çekmarov özünü yaşadığı evin hündüründə asaraq intihar edib.

Faktla bağlı rayon prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Bu yay cəhənnəm istiləri gözlənilir

Azərbaycan ərazisində həftə sonuna qədər hava şəraitində ciddi dəyişiklik gözlənilir və temperatur yüksək olacaq.

"Report" xəbər verir ki, bu Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin direktoru Umayra Tağıyeva deyib.

Onun sözlərinə görə, artıq iyun ayının ilk günlərindən hava isti keçir: "Müqayisə aparsaq, çoxillik norma göstəricilərində havanın temperaturu regiondan asılı olaraq 5-7 dərəcə yüksəkdir. Hazırda Bakıda 35 dərəcə isti müşahidə olunur".

U. Tağıyeva qeyd edib ki, iyun ayında müşahidə edilən temperatur göstəriciləri daha çox iyul, avqust ayları üçün səciyyəvidir: "İyun ayı üçün verilən aylıq proqnozda qeyd edilmişdi ki, bu ay həmişəkindən isti olacaq. Yüksək temperatur qonşu ölkələrdə də müşahidə edilir. İyun ayının ilk günlərindən dayanıqlı cənub axınları ölkə yerləşdiyi regionda temperaturun yüksəlməsinə səbəb olub. Son illərdə hər il yüksək temperatur göstəriciləri iyul, avqust aylarında müşahidə olunub. Ona görə də həm iyul, həm avqust ayında temperaturun ayrı-ayrı dövrlərdə 40-dan yüksək olacağı da gözlənilir".

O, həmçinin isti havaya görə dəniz suyunun temperaturu barədə məlumatların vaxtından əvvəl verildiyini də qeyd edib: "Adətən çimərlik mövsümü ilə bağlı dəniz suyunun temperaturu barədə məlumat iyunun 15-dən verilir. Lakin anomal isti hava şəraiti ilə əlaqədar dəniz suyu ilə bağlı açıqlama iyunun ilk gününə təsadüf etdi. Çünki bu il insanlar çimərliklərə vaxtından əvvəl üz tutur".

Departament direktoru isti hava şəraiti ilə bağlı dənizə üz tutaqlara tövsiyə də verib: "Ən yüksək temperatur saat 11:00-dan 17:00-a qədər müşahidə edilir. Bu müddət ərzində günəş şüalarının birbaşa təsiri altında olmaq xüsusilə uşaqlar üçün təhlükəlidir. Ona görə insanlar, xüsusilə də yaşlıları ehtiyatlı olmağa çağırırıq".

Departament direktoru isti hava şəraiti ilə bağlı dənizə üz tutaqlara tövsiyə də verib: "Ən yüksək temperatur saat 11:00-dan 17:00-a qədər müşahidə edilir. Bu müddət ərzində günəş şüalarının birbaşa təsiri altında olmaq xüsusilə uşaqlar üçün təhlükəlidir. Ona görə insanlar, xüsusilə də yaşlıları ehtiyatlı olmağa çağırırıq".

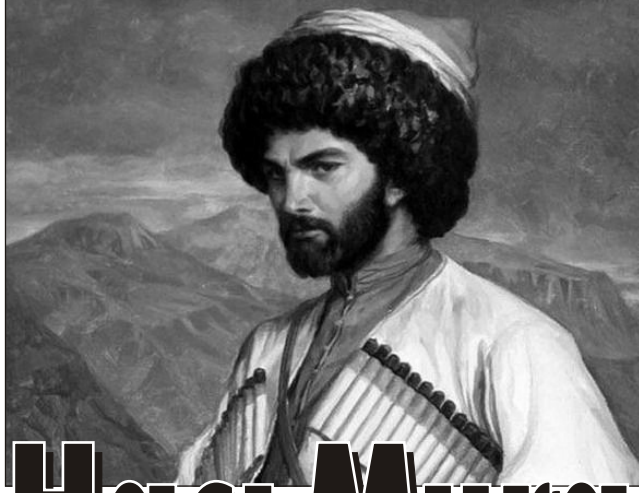
Ali Rada Zelenskinin impichment layihəsindən imtina etdi

Ukrayna Ali Radası Vladimir Zelenski tərəfindən təqdim edilən dövlət başçısının impichment haqqında qanun layihəsinin müzakirəsindən imtina edib.

Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, sənədin parlamentin hazırkı sessiyasının gündəliyinə daxil edilməsi üçün lazım olan 226 səs toplanmayıb. Layihənin lehinə yalnız 110 millət vəkili səs verib.

Qeyd edək ki, Ukraynada prezidentin impichmentini törətmiş və ya dövlətə xəyanəti sübuta yetirilməlidir.

Seyx Şamilin yaxın silahdaşı olmuş Qafqaz müharibəsinin qəhrəmanı Hacı Muradın məzarı ilə bağlı yaranan müəmmalı vəziyyətə hələ aydınlıq gətirilməyib. Onun Qax rayonundakı qəbrindən qalıqlarının oğurlandığı barədə artıq Rusiya mətbuatı da yazır. Dağıstan KİV-nin məlumatına görə, Hacı Muradın məzarı açılıb və Dağıstanda təkrar dəfn edilib.

yimiz münasibət var. Hər hansı bir dövlət dövlətimizin işinə burnunu soxmamalıdır. Azərbaycan vətəndaşına istər sağ olsun, istərsə də şəhid olsun, göstərilən münasibət dövlətə olan münasibətdir. Ölkəmizin yazılan və ya yazılmayan qanunlarına, adət-ənənələrinə hörmət etmək hər bir dövlətin borcudur. Ona görə də bu məsələ təsdiqini taparsa, dövlət və din adamları, rəsmi qurumlar sərt mövqelərini sərgiləməlidirlər. Məsələ tam aydın olan-

şey yoxdur. Onu da deyim ki, bu doğrudursa, sıradan bir məsələ olmayacaq. Bunun altında başqa planlar ola bilər. Ərazi məsələsində müəyyən qızıdırıcı hallar da bunun altında yata bilər".

Böyük Quruluş Partiyasının başkanı, deputat Fazil Mustafa bu barədə məlumat təsdiqlənəndən sonra geniş danışmağın mümkün olduğunu söylədi: "Hələ ki bununla bağlı araşdırma gedir. Aldığım məlumata görə, rəsmi bir rəy,

dir. Məsələyə adekvat cavabın verilməsi çox yaxşı olardı. Məsələ, Hacı Muradın qəbrini ziyarət yerinə çevirmək mümkündür. Rəsmi qurumlar məlumatı bildirirlər. Yəqin ki, araşdırmalardan sonra bilgi verəcəklər. Bundan sonra fikirlərimizi söyləyə bilərik. Hər halda, Hacı Muradın varisləri Dağıstanda yaşayırlar. O, bir qəhrəmandır, hər kəsin dəyəri verdiyi obrazdır. Hacı Murad təkəcə Azərbaycana aid deyil. O, bütövlükdə Qafqaz arenasının qəhrəmanıdır. Ona görə də burada hər kəsin haqqı var. Amma məsələlər hüquqi çərçivədə çözülməlidir".

Politoloq Əhəd Məmmədli burada Azərbaycana qarşı provokasiyanın ola biləcəyini vurğuladı: "Ümid edirəm ki, bu dezinformasiyadır, yeni belə bir hal baş verməyib, sadəcə olaraq, Azərbaycana qarşı baş verən bir provokasiyadır. Bəzi qüvvələr Azərbaycanla Rusiyanın münasibətini gərginləşdirmək üçün belə provokasiyaya cəhd edə bilərlər. Amma istənilən halda aidiyyəti qurumlar bu məsələnin üstünə ciddi düşüb, araşdırma aparmalıdır. Hacı Murad təkəcə Dağıstan deyil, həm də Azərbaycan avarlar onu öz qəhrəmanları sayırlar. Buna görə o, həm də bizimdir. Müqəddəs dinimiz onun qəbrinin Dağıstana köçürülməsinə izn vermir. Hacı Murad Azərbaycan tarixinə adını yazdırmış insandır. Onu ruslar qətlə yetirəndə başını kesiblər. Onun başı Sanki-Peterburqda Etnoqrafiya və Antropologiya Muzeyində saxlanılır. Mən onun başının Azərbaycana gətirilib dəfn olunmasının tərəfdarıyam. Bu barbarlığa son qoyulmalıdır. Hacı Murad tarixi şəxsiyyət olaraq, harada basdırılıbsa, orada da qalmalıdır. İstər Rusiya, istərsə də Dağıstan tərəfindən Azərbaycanın mövqeyi nəzərə alınmalıdır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Hacı Muradın məzarı ilə bağlı müəmma

Lakin hüquq-mühafizə orqanlarının məlumatına görə, Hacı Muradın qalıqlarının ölkədən çıxarılmasına dair yayılmış xəbərlər həqiqəti əks etdirmir. Belə ki, oğurlar nəzarətdən yayınıb sərhədi keçə bilməzlər. Dağıstanın rəsmi şəxsləri də naibin sümüklərinin Xunzaxda basdırılması xəbərini inkar edir.

Məlumat üçün bildirik ki, Hacı Muradın qəbrinin qazılması barədə mayın 30-da sosial şəbəkələrdə Maqomed Əmirxanov adlı birinə (Xunzax kəndinin dəfn məsələləri üzrə təşkilat komitəsinin sədri - red.) istinadən məlumat yayılıb. Həmin məlumatda göstərilirdi ki, Şeyx Şamilin silahdaşının qalıqları Dağıstanda basdırılacaq.

Son iki gündə isə Rusiya mətbuatı Hacı Muradın qalıqlarının Dağıstana aparıldığı və Xunzax rayonunda basdırıldığını yazır. Hətta yayılan videoda Azərbaycanda naibin məzarının qazıldığı görünür. Hacı Muradın qalıqlarının mayın 31-də Azərbaycandan qeyri-qanuni yolla aparıldığı ehtimal edilirdi.

Sosial şəbəkələrdə iddia olunurdu ki, bu qalıqları Dağıstanın Tselmes kəndindən olan bir qrup gənc oğurlayıb.

Lakin Xunzax rayon administrasiyası da xəbəri yerli mətbuat orqanlarına təsdiqləməyib.

Azərbaycan Baş Prokurorluğunun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov Hacı Muradın qalıqlarının oğurlanması barədə yayılan məlumat-

ları oxu.az-a şərh edərək bildirib ki, hazırda Qax rayon hüquq-mühafizə orqanları hər hansı araşdırma aparmırlar.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərac Quliyev məsələnin ciddiliyinə toxundu: "Dövləti insanlar qurur və canları bahasına onu qoruyurlar. Şəhidlərimizin hər biri bizim üçün qiymətli. Biz hər zaman demişik ki, bizi birləşdirən vətəncilikdir. Şəhidlərimizin hər biri vətənimiz üçün canlarını veriblər. Biz onların hər birinə sahib çıxmalyıq. Bu gün bir şəhidlə bağlı atılan istənilən yanlış addım ölkəmizin heysiyyətinə toxunan bir məsələdir. Hətta başqa bir ölkədən gəlib burada xidmət edən və şəhid olan hər kəsin məzarı qarşısında baş əyməliyik. Yadinıza salın, ötən əsrin 20-ci illərində türk şəhidlərinin Şamaxı yaxınlığında, Bakıda qəbirləri var idi, biz onları gözüümüz üstündə saxladığımız. Bizim insanlar gedib

Fərac Quliyev:
"Ölkəmizin yazılan və ya yazılmayan qanunlarına, adət-ənənələrinə hörmət etmək hər bir dövlətin borcudur"

Çanaqqalada şəhid olublar və onlara qarşı da bizim sərgilədi-

Fazil Mustafa:
"Hacı Muradın qəbrini ziyarət yerinə çevirmək mümkündür"

dan sonra gerəyi nədirsə, o da edilməlidir. Artıq gizlədilsə bir

Əhəd Məmmədli:
"Bəzi qüvvələr Azərbaycana Rusiyanın münasibətini gərginləşdirmək üçün belə provokasiyaya cəhd edə bilərlər"

cavab yoxdur. Bunlar da olmayan geniş şərh vermək çətin-

Vüsalə Mahirqızı sosial araşdırma mərkəzi yaradır

"ONA bu mərkəzin informasiya resursu olacaq"

Xəbər verdiyimiz kimi, "Azəri-Press" (APA) informasiya agentliyi fəaliyyətini bərpa edib. Ötən ildən fəaliyyətini dayandırmış agentlik dünəndən fəaliyyətə başlayıb. Saytın dizaynında müəyyən qədər dəyişiklik edən apa.az 3 dildə - Azərbaycan, rus və ingilis dillərində fəaliyyətini bərpa edib.

Bu barədə musava.tom-a danışan "APA Qrup"un rəhbəri **Vüsalə Mahirqızı** bildirdi ki, agentliyin fəaliyyətə başlamasından sonra "ONA" fərqli bir formatda fəaliyyətini davam etdirəcək: "Bir neçə il öncə də mənə belə bir fikrim var idi ki, sosial sahədə analitik araşdırma mərkəzi quraq. Bildiyiniz kimi, son vaxtlar Azərbaycan prezidentinin ölkədə iki analitik mərkəzin yaradılması ilə bağlı çox möhtəşəm iki sərəncamı oldu. Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi yaradıldı, bu mərkəz ictimai rəyin öyrənilməsi, təhlil və analitikanın gücləndirilməsi

baxımından çox önəmlidir".

V.Mahirqızı bildirdi ki, dünyanın əksər ölkələrində ictimai proseslərin təhlili iki istiqamətdə aparılır: "Birincisi, xəbər istehsalı, yəni bizim informasiya obyektinə kimi gördüyümüz iş, ikinci istiqamət isə fikir istehsalıdır. Dünyada məşhur sosial sorğu, sosial araşdırma mərkəzləri bununla məşğul olur. ONA bu müddət ərzində informasiya resursu kimi fəaliyyət göstərdi, ancaq artıq klassik agentlik formasında fəaliyyət göstərməyəcək, sosial araşdırma mərkəzinin informasiya resursu kimi yoluna davam edəcək. Orada sosial araşdırma-

lar olacaq. Bu mərkəz bir biznes strukturu olacaq. Bu araşdırmalar, təhlillər, analizlər müxtəlif xarici və yerli qurumlara, Azərbaycanı tanımaq istəyən iqtisadi qurumlara, banklara və sairə təq-

dim olunacaq. Bütün məlumatlar oxucu üçün açıq olmayacaq, ancaq baza və resurs olaraq, bu məlumatların paylaşılması üçün ONA-nın resursundan istifadə olunacaq. Orada kütləvi oxucu

üçün maraqlı ola biləcək məlumatlar da yer alacaq. Artıq bununla bağlı bir çox tanınmış yerli və xarici analitiklərlə danışıqlara başlamışıq. Yaxın zamanlarda belə bir araşdırma mərkəzi fəaliyyətə başlayacaq və ONA həmin araşdırma mərkəzinin informasiya resursu olaraq fəaliyyətini davam etdirəcək".

Media rəhbəri bildirdi ki, APA əvvəlki kimi informasiya agentliyi olaraq fəaliyyətini davam etdirəcək: "APA-nın keçmiş kollektivi yenidən APA üçün çalışacaq. ONA üçün isə artıq yeni komanda cəlb edirik. APA-nın komandası köhnə imzalıdır, onların sırasına yeniləri də qoşulub. Artıq iş genişləndiriləcək, agentlik müxtəlif dillərdə fəaliyyət göstərəcək, yeni şəxslər işə qəbul olunacaq. Ancaq əsas heyətdə yene də APA-nın tanınan imzaları, APA-çılar kimi tanınan köhnə imzalar olacaq".

V.Mahirqızı onu da vurğuladı ki, apa.az saytının dizaynında da çox az dəyişiklik edilib: "Loqo və format eynidir, insanların gözü öyrəşib, həmin dizaynda olacaq. APA TV də fəaliyyətini bərpa edəcək, hazırda studiyaların hazırlanması prosesi gedir. Bilirsiniz ki, televiziya formatının işə düşməsi bir qədər vaxt aparır. Orada ve-

rişlər, yeni stüdiya dekorasiyalarının hazırlanması, yeni veriliş şapkalının hazırlanması prosesi gedir. Yəqin ki, yaxın günlərdə APA TV-nin də fəaliyyətinin bərpası ilə bağlı xəbər verəcəyik. Mən bizim sevincimizi bölüşən həmkarlarımıza, o cümlədən "Yeni Müsavat" Media Qrupuna minnətdaram. Yeni Müsavat" Media Qrupu hər zaman bizim yanımızda oldu, uğurlarımıza sevinirdi. Rauf Aریفoğlu başda olmaqla, hər birinə təşəkkür edirəm".

Qeyd edək ki, holdinqə daxil olan saytların fəaliyyəti ötən il avqustun 1-də dayandırılmışdı. Bunun nəticəsində isə Apa.az, Lent.az, Vesti.az, Apasport.az, APA TV saytlarına giriş məhdudlaşmışdı. Bundan öncə isə "APA Həqiqət" rəhbəri Vüsalə Mahirqızının rəhbərliyi ilə Onlayn Xəbər Agentliyi (Online News Agency - ONA) adlı yeni xəbər agentliyi fəaliyyətə başlamışdı. Daha sonra isə Lent.az, Kulis.az və Vesti.az fəaliyyətini bərpa etmişdi. Qeyd edək ki, APA-nın Azərbaycanın bütün bölgələrində, həmçinin Türkiyə, Rusiya, İran, Gürcüstan və Böyük Britaniyada ofisləri fəaliyyət göstərir.

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
Musavat.com

Həmsöhbətimiz yazıçı-deputat Aqil Abbasdır. Parlamentdə futbolu onun qədər dərinləndirən, fanat kimi izləyən çətin ikinci belə parlamentari olsun. Onunla hər şeydən danışmışıq - futbolumuz, Avroliqa finalı, yaradıcılığı, yeni yazarlar, sosial şəbəkələrin gündəmi və s.

A.Abbasın "Yeni Müsavat"a müsahibəsini təqdim edirik:

- Aqil müəllim, tez-tez futbol barədə məqalələrinizə rast gəlirəm. Yeni roman yazmırsınız?

- Yazıram, hazırda iki roman üzərində işləyirəm. Sadəcə, futbol xəstəliyimdir. Həyatda vərəm, narkomaniya və başqa xəstəliklərin müalicəsi var, amma bir futbol xəstəsi, bir də dəli müalicə olunmur.

Futbol xəstələri də dəli kimidirlər. Mən uzun müddət "Qarabağ" klubunun yaşaması üçün nə qədər əziyyət çəkmişəm. İndi sağ olsunlar, komandanı yaşatdılar, ayağa qaldırdılar, bu gün Ağdam klubu özünü də görürsünüz ki, hansı yere qalxıb.

- UEFA reytingində 70-cidir, çox klubları geridə qoyub...

- Bəli, "Milan", "Real Sosedad", "Feyenord" kimi nəhəng klublardan irəlidiyədik. Hələ darıxmayın, "Qarabağ" çox qabağa gedəcək, yavaş-yavaş düzələcək. Allah Qurban Qurbanova cansağlığı versin, komandanı irəli aparacaq.

- Amma çempionatda cəmi 8 komanda yarışır. Bununla inkişaf olarmı?

- Mənim üçün "Xəzər Lənkəran", Tovuzun "Turan", Gəncenin "Kəpəz"i əzizdir. Biz regionların klublarını qaytarmalıyıq, 16 komanda çempionatda olmalıdır. UEFA deyir ki, onlar azarkeş qəbul edə bilmirlər. Olmayan Ağdam necə qəbul edir, Tovuz edə bilmir?

"Deputat kütlə içində olmalıdır"

Aqil Abbas: "Demişəm ki, aprel şəhidləri haqda film "Dolu"dən yaxşı olmasa, çəkilməsin"

Ağdam hər il Avropaya gedir. Biz bəzən hər şeyi AFFA-nın üzərinə qoyuruq. Elə deyil. Ver pulu Lənkərana, Gəncəyə, Tovuzla, Masallının "Viləş", Yevləğın "Karvan" komandalına, gör necə oynayacaqlar, qəbul edəcəklər. Məsələn, "Keşlə" komandası var, onun oyununa uzağı 300 adam baxmağa gəlir. Amma Lənkərana, Tovuzla minlərlə azarkeş toplaşacaq. "Səbayel" klubunun oyununa da bir o qədər azarkeş gəlir. Bakıda "Neftçi" var, vəssalam.

- Niyə bugünkü Premyer Liqamız "Abşeron birinciliyi" nə çevrilib, nə üçün bölgə komandaları kənar qalıb?

- Mən onu demərəm, yaxşı qonorar verin, deyərdəm (gülür - E.S)

- Axı realıq budur ki, "Qəbələ" və "Qarabağ" istisna, hamısı Abşeron komandalardır...

- Bilirsən, dedə, mən parlamentdə bəzən vaxt olanda Rövnəq müəllimlə futbolumuzdan dərsləşirəm, futbolun taleyindən danışırım. O da hər şeyin yaxşı olmasını istəyir, futbolumuzun yaxşı olması uğrunda hər şeydən keçməyə hazırdır. Ancaq tek ondan asılı deyil, müəyyən şeyləri edə bilmir, gücü çatmadığı məsələlər var. Bizdə bir çox günahları, problemləri

AFFA-nın baş katibi Elxan Məmmədovun üstünə qoyurlar, axı o məsələlər ondan asılı deyil. Baxın, necə gözəl Avroliqa finalı təşkil elədilər, 204 ölkə yayımlandı. İpə-sapa yatmayan, çilğın, harada oldusa dava salan ingilis azarkeşləri gəlmişdilər, hər şey sakit keçdi. Dünyada əsas iki idman yarışması var - olimpiada və futbol. İslam Oyunlarına 10-15 ölkə gəlsə, bu yarışlara əksər dünya ölkələri gəlirlər. Futbol da mənim yaralı yerlərimdən biridir, bu barədə köşələr yazıram.

- Dediniz iki roman yazırsınız, mövzu nədir?

- Romanlardan biri Hüseyin Cavid, Məhəmməd Hadi və Məmməd Arzadı. Onlar əzəblər çəkirlər və üçü də cənnətə gedirlər. Biri isə Rəmiş haqda romandır. Rəmiş addır. Son əsərlərimdə adam adları yoxdur. İndi bu Rəmiş şeytandır, mələkdir, insandır, onu oxucu nəticə çıxaracaq.

- "Dolu" romanınızda da adlar yox idi. Yeri gəlmişkən, kitab oxundu, film çəkildi. Son vaxtlar Qarabağ mövzusunda belə romanlar, filmlər niyə azdır?

- Yox, niyə ki yazılır. Dövlət tərəfindən maliyyə ayrılıb, aprel şəhidləri haqda film çəkilir, ssenari müəllifi özüməm. Demişəm ki, aprel şəhidləri haqda film "Dolu"dən yaxşı olmasa, çəkilməsin.

- Cavan yazarlar Qarabağ, müharibə mövzusunda demək olar ki, toxunmurlar. Bəlkə yaşları çatmır, müharibənin əzablarını yaşama-yıblar?

- Gənc yazıçıların qələmə aldıkları eşitdikləridir, bu da şablon əhvalatlar olur. Çünki tarixi oxumurlar. Gərək işin içində olasan. Mən Qarabağ xanlığı haqda yazmışam, bəyəm o dövrü görmüşəm?

Amma 500-dən çox tarixi mənbə oxumuşdum. İndi bu cavanlar da 100 il sonra yazarlar. Birinci növbədə keçmiş, tarixi bilməlisən. Bir dəfə İctimai Televiziyada veriliş gəldi, cavan oğlan qayıtdı ki, Ağdam müharibəsindən yazmışam. Sənin yaşın heç Ağdama çatmır. Ordan-burdan eşitmisən, əminin, dayının gopun yazmışam, filmlərə, Çingiz Mustafayevin, Mirşahinin çəkdiyinə baxıb yazmışam.

- Gənc yazarlar demişkən, kimləri bəyəniirsiniz?

- Bəyəndiyim yazıçı, şairlər çoxdur. Aqşın Yeniseyi, Kəramət, Şərif Ağayarı, Zahir Əzəməti, Qisməti bəyəniyəm. Ayxan Ayvazın hekayələri yaşına görə yaxşıdır. O yaşda belə yaxşı hekayələr yazan yoxdur.

Hamısını oxuyuram. Bəyənmədiklərim də ola bilər. İndi biz gənc yazarlar deyirik, çoxu cavanlıq yaşını keçib, Şərif Ağayarı, Etimad Başkeçid cavan deyil axı.

- Baxın, metroya, avtobusa minəndə kütlə Anarı, Aqil Abbasi, Çingiz Abdullayevi tanıyır, dediyiniz yazarları çoxu tanımır amma...

- Niyə tanımır, yaxşı tanıyırlar, oxuyurlar. Özü də onlar yaxşı dövrə düşdülər, sosial şəbəkələr var, yazırlar, paylaşırlar.

- Sosial şəbəkədən istifadə edirsiniz?

- Yox, eləmirəm.

- Niyə?

- Buna vaxtım olmur, parlament fəaliyyətim var. Rəhmətlik Vaqif Səmədoğlu kimi qocanda feysbukla qoşularam.

- Sosial şəbəkədə sənətkar, yaradıcı adam metroya, avtobusa minməlidir ya yox müzakirəsi gədir. Siz metrodan istifadə edirsiniz?

- Hərdən tıxaca düşmüşəm, metro ilə getmişəm. Burada qeyri-adi heç nə yoxdur. Amma gizlətməli nə var ki, avtomobilimlə daha çox gedib-gəlirəm. Amma ən sevdiyim elə kütlədir, kütlə ilə birgə olmaqdır. O gün Musa Urud, İlham Məmmədov və mən Füzulidə dövlət tədbirindəydik, oradan Ağcabədiyə, sonra Ağdama getdik, gəzdik, camaatın içində olduq, nərd oynadıq. Deputat kütlə içində olmalıdır. Bu gün müəyyən deputatlar var ki, metrodan istifadə edir, amma çoxunun maşını var.

□ Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"

İsgəndər Həmidovla əlaqə qurmaq çətinləşib

Adil Qeybullayev: "Hamımız istəyirik ki, yayılan xəbərlər doğru olmasın"

Türkiyədə müalicə alan sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidovla bağlı müəmmallar davam edir. İyunun 8-də ölkəyə qayıdacağı gözlənilən sabiq nazir ətrafında müxtəlif xəbərlər dövriyyəyə buraxılır.

Müzakirələrdə İ.Həmidovun bundan sonra siyasi fəaliyyətlə məşğul olub-olmayacağı da xüsusi vurğulanır.

Məlumatla görə, həkimlər də ona 6 ay müddətində bu fəaliyyətlə məşğul olmağı məqsəduyğun bilmirlər. Amma sabiq nazirin iki hissəyə parçalanan Azərbaycan Xalq Hərəkatındakı qanadlardan birinin lideri olduğunu düşünsək, siyasətə yenidən atılacağı daha real görünür...

Bununla belə, onun sağ və sol böyrəklərində, eləcə də onurğasında şişlərin aşkar olunduğu barədə köməkçisinin feysbukda status paylaşmasından sonra sabiq nazirin səhhəti daha çox diqqət mər-

kəzindədir. Bu durumun təhlükəli olduğu qeyd edilir.

Bu arada AXH daxilindəki təlatümlər və hərəkatın idarə heyətinin iki üzvünün "yoxa çıxması" da diqqət çəkir.

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev İsgəndər Həmidovun səhhətindəki problemlərlə bağlı danışdı. O dedi ki, İsgəndər bəyde şişlərin olması barədə yayılan xə-

bərlər hələ ki öz təsdiqini tapmayıb: "Hansı şişdən söhbət gədir, o da məlum deyil. Mən də sizin kimi mətbuatdan oxumuşam. Telefonla da əlaqə saxlaya bilmirik. O, burada olanda bir dəfə belə situasiya yaranmışdı. Böyrəyində bir az problem var idi. Ürəyini yoxlamaq məsələsi qalmışdı. İndi isə bu problem baş qaldırıb. Burada söhbət şişin bədxas-

ları təsdiqlənməyib. Məlumatların çoxu şayiə və təhrif olunmuş şəkildədir. Bunlar tibbi qaynaqlardan alınsa da, sonradan müxtəlif cür yayılıb. O gələndən sonra yəqin ki, əlində konkret faktlar olacaq və biz ona baxıb dəqiq nəşə deyə bilərik. Hamımız istəyirik ki, bu xəbərlər doğru olmasın. Düşünürəm ki, o, həyat tərzi dəyişməlidir. İlk növbədə, siqaret atmalıdır. Çünki siqaret ona çox ciddi şəkildə ziyan vurur. Müəyyən bir rejimə riayət etməsi çox vacibdir. Problemsiz yaşaması mümkündür. Amma siqaret və stress qaldıqca situasiya hər dəqiqə ağırlaşır. Gələndən sonra onunla mütləq görüşüb, söhbət edəcəyik. Bundan sonra daha dəqiq danışmaq mümkün olacaq. Böyrəyin müxtəlif törəmələri ola bilər. Baş verən dəyişikliyi dərhal şiş kimi qələmə verirlər. Bu da doğru deyil. Burada söhbət şişin bədxas-

səli olub-olmamasından gəmətlərin çoxu şayiə və təhrif olunmuş şəkildədir. Bunlar tibbi qaynaqlardan alınsa da, sonradan müxtəlif cür yayılıb. O gələndən sonra yəqin ki, əlində konkret faktlar olacaq və biz ona baxıb dəqiq nəşə deyə bilərik. Hamımız istəyirik ki, bu xəbərlər doğru olmasın. Düşünürəm ki, o, həyat tərzi dəyişməlidir. İlk növbədə, siqaret atmalıdır. Çünki siqaret ona çox ciddi şəkildə ziyan vurur. Müəyyən bir rejimə riayət etməsi çox vacibdir. Problemsiz yaşaması mümkündür. Amma siqaret və stress qaldıqca situasiya hər dəqiqə ağırlaşır. Gələndən sonra onunla mütləq görüşüb, söhbət edəcəyik. Bundan sonra daha dəqiq danışmaq mümkün olacaq. Böyrəyin müxtəlif törəmələri ola bilər. Baş verən dəyişikliyi dərhal şiş kimi qələmə verirlər. Bu da doğru deyil. Burada söhbət şişin bədxas-

AXH-nin dönəm sədri, Gələcək Azərbaycan Partiyasının rəhbəri Ağasif Şakiroğlu sabiq nazirdən xəbər tutmaqda çətinlik çəkdiqlərini söylə-

di: "İsgəndər bəyin özü ilə əlaqə saxlaya bilməmişəm. Yalnız yaxınları tərəfindən feysbukda yayılmış məlumatlar əsasında mən də sizin qədər bilirəm. Ailə üzvləri bildirir ki, iyunun 8-də ölkəyə gələcəyi dəqiqdir".

Dönəm sədri AXH-nin iki üzvünə inzibati cəza verildiyini təsdiqlədi: "İyunun 3-də Nərimanov Rayon Məhkəməsində proses oldu. Orada dəqiqləşdi ki, İlyas Abdullayevə 15, Yavər Mikayılova isə 30 sutka verilib. İlyas bəy iyunun 4-də azadlığa çıxdı. Yavər bəy isə müddəti ayın 18-də tamam olur. Onun həmin tarixdə azadlığa çıxacağı gözlənilir. AXH-yə qarşı hücumlar dayanmayıb. Sabunçu rayonunda hərəkata üzv seçilmiş Ramiz Səlimov iyunun 3-də həbs edilib. Əvvəl ona 30 sutka vermək istəyiblər. Sonradan onun evinə gedərək avtomobilini polis idarəsinə gətiriblər. Ramiz bəyin iştirakı ilə maşına baxış keçirilən zaman avtomobildən narkotik maddə çıxarıblar. Hazırda ona cinayət işi açılıb. Bütün bunlar onu göstərir ki, AXH hələ də hədəfədir".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin bölgəyə son səfərinə Ermənistan növbəti təxribatlarla qarşılıq verdi. Vaşinqton görüşü ərəfəsində işğalçı ölkə Azərbaycan zabitanı snayperlə vurmaqla sülh prosesinə zərbə vurdu. Bir sıra ekspertlər danışıqların ya dayandırılmasını, ya da birbaşa Rusiya ilə aparılmasını təklif edir. Beynəlxalq Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Eldar Namazov mövcud durumla bağlı "Yeni Müsavat"ın sullarını cavablandırarkən xeyli ilginç fikirlər söylədi.

- Eldar bəy, Qarabağ ətrafındakı durum, son gərginliklər proseslə bağlı sizdə hansı qənaəti formalaşdırır. Rəsmi Bakının bundan sonrakı siyasəti necə olmalıdır?

- Ümumiyyətlə, bizim Qarabağla bağlı həm siyasətimizə, həm də informasiya işlərimizə yenidən baxmalıyıq. Alah şəhidimizə rəhmət ələsin, onun qanı yerdə qalmayacaq! Biz həm ermənilər, həm beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən saxta görüntülərdən ibarət olan manipulyasiyalara gerek son qoyaq. Bizim Qarabağ məsələsi ilə bağlı milli gündəliyimiz olmalıdır. Buna da uyğun olaraq həm siyasi sahədə, həm də təbliğat sahəsində addımlar atılmalıdır. O milli gündəlik də nə beynəlxalq təşkilatların təsiri altında, nə ermənilərin informasiya təxribatları ilə formalaşmalı deyil. Bizim vacib, düzgün saydığımız bir yol xəritəmiz olmalıdır və heç kim bizi o yol xəritəsindən yayındıra bilməməlidir.

- Siz bir beyin mərkəzinin rəhbərisiniz. Konkret planınız, konsepsiyanız, yol xəritəniz varmı?

- Mən hesab edirəm ki, yeni milli gündəlik üçün bir neçə vacib və hamının dərk etdiyi istinad nöqtələri ondan ibarətdir: birincisi, danışıqlar yolu ilə heç bir nəticə əldə olunmayacaq və Dağlıq Qarabağ, həmçinin ətrafdakı işğal olunmuş əraziləri danışıqlar yolu ilə qaytarmaq mümkün olmayacaq. Digər tərəfdən, Azərbaycan güc tətbiq etməyə və torpaqlarımızı azad etməyə məhkumdur! Artıq ermənilər tərəfindən bizə başqa seçim qoyulmayıb. O cümlədən də beynəlxalq təşkilatların yaranmış duruma münasibəti bizə başqa yol qoymur. Üçüncüsü, Azərbaycanın güc tətbiq etmək hüququ çoxdan var. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrindən sonra EBMT Nizamnaməsinə görə, əgər təcavüz faktı təsdiqlənibse, BMT Təhlükəsizlik Şurası bunu təsdiqləyibse və işğalçı qarşısında tələblər qoyulubsa, işğalçılara qarşı müəyyən hansısa ölkələr sanksiyalar tətbiq edibse - məsələn, Azərbaycan və Türkiyə sanksiya tətbiq edib - bunlar heç bir nəticə verməyibse, həmin ölkənin güc tətbiq edib ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə tam haqqı çatır. Bu hüquq bizdə var. Danışıqlara müəyyən ümidlər olduğu üçün biz o hüquqdan bu günə kimi istifadə etmədik. İndi danışıqlara ümidlər "0" nöqtəsindədir. Ona görə də bizim problemi həll etməklə bağlı yeganə çıxış yolumuz güc tətbiq edib torpaqları azad et-

Bir sıra digər məqamlar var. Bu da ondan ibarətdir ki, adətən qonşuya qarşı müharibə, təcavüz edən ölkə müharibədə məğlub olandan sonra onu bir cəza gözləyir. Məğlub olmuş ölkənin zavod, fabrikləri sökülür, aparılır ziyan çəkmiş ölkələrdə yerləşdirilir. Ya da ki, ərazi itkiləri olur. İkinci Dün-

Azərbaycana qaytarılmalıdır. Ermənilər bilməlidirlər ki, Azərbaycan qarşı ərazi iddiası ilə çıxış edəndə həmişə onlar belə itkilərə məruz qalacaqlar.

- Maraqlı fikirlərdir...

- Digər məsələlər də var. Bizə qarşı informasiya müharibəsi aparən qurumlara da

reaksiya olmalıdır. Ancaq bu şərait, bu problemləri vaxtilə biz özümüz yaratdıq. Siz nəzərə alın ki, biz bu günə kimi Qarabağ məsələsində çoxlu səhvlərə yol vermişik. O cümlədən Minsk Qrupunun yaradılması, ATƏT-ə bu mandatın verilməsi də bizim tərəfimizdən böyük bir səhv idi. O man-

açıq-aydın düşmənçilik mövqeyini gizlətmək mümkün deyil. Keçmiş prezident Köçəryanın ətrafında baş verən hadisələr də Ermənistanın daxilində birmənalı olaraq Rusiya-Ermənistan qarşılıqlı Rusiya-Ermənistan qarşılıqlı kimi qiymətləndirilir. Həmin proses dərinləşmə-dərinləşmə gedir. Artıq İrəvanla Xankəndi arasında açıq qarşılıqlı münasibətdir. Ermənistanın son "milli bayramında" ilk dəfə olaraq Xankəndindən qondarma rejimin heç bir rəhbər şəxsi iştirak və çıxış etmədi. Hətta böyük bir təmtəraqla öz oğlunu Dağlıq Qarabağa hərbi xidmətə göndərən Paşinyan təcili şəkildə onu geri çağırmağa məcbur oldu. Ona

Eldar Namazov "Qarabağ

gündəliyini" açıqladı-nələr var...

Beynəlxalq Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbərindən ilginç açıqlamalar; "Torpaqlarımızı azad etməkdə tərəddüd etsək, onda bizi Qarabağı qaytarmaq yox, Naxçıvanı itirməmək haqqında düşünməyə məcbur edəcəklər"

məkdir. Bizi burada düşündürən məsələlər, ordu sahəsində atılan addımlar təbii ki, nə səsvərmə ilə, nə mətbuatda müzakirələrlə həll olunmur. Hərbi plan təbii ki, mövcuddur, aprel döyüşləri də bunu göstərdi. Bu, bir kəşfiyyət döyüşləri idi. Ermənilərin yaradıldığı müdafiə sistemlərinin nə qədər güclü, etibarlı olduğunu aprel döyüşləri çıpaqlığı ilə ortalığa qoydu. Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin rəhbər işçilərinin yarısı işdən qovuldu, nazir başda olmaqla, bir qisminə də cinayət işi açıldı. Hərbi əməliyyat nə vaxt keçiriləcək, bu, təbii ki, Ali Baş Komandanın, müdafiə nazirinin verdiyi qərarlardan asılıdır. Bizim təbliğatımız buna yönəlməlidir. Diplomatiya addımlarımızda və təbliğatımızda dünya ictimaiyyətinə buna hazırlamalayıq. Burada günahkar kimdir, kimin hərəketləri bu müharibənin yenedən alovlanmasına gətirib çıxartdı, diqqəti buna yönəltməliyik.

ya müharibəsindən sonra Almaniyanın bir sıra əraziləri Polşaya, SSRİ-yə birləşdirildi, yaponlar da müharibədən sonra ərazi itkilərinə məruz qaldılar. Hesab edirəm ki, gündəliyimizdə bunu açıq şəkildə dünyaya elan etməliyik ki, torpaqlarımız azad olundandan sonra erməniləri bir cəza da gözləyəcək, bu müharibəni başladığına, bizə təcavüz etdiklərinə, bizə bu qədər ziyan vurduqlarına görə. Nəzərə alsaq ki, kontribusiyazad ödəmək üçün ermənilərin iqtisadi potensialı yoxdur. Ermənilərin əsas sənaye obyektlərinin hamısı artıq Rusiyanın sərəncamında, rus şirkətlərinin mülkiyyətindədir. Ermənistanın atdığı bu addımlara və 25 ildir bizə qarşı təcavüzkar siyasətinə görə onların cəzası qədim Azərbaycan ərazisi Zəngəzurun Azərbaycanaya qaytarılmasından ibarət olmalıdır. Bolşeviklərin vaxtında Naxçıvanı Azərbaycandan ayırmaq üçün Zəngəzur ermənilərə verilib. Həmin torpaqlar

münasibətimizi dəyişməliyik. İllərlə Rusiya telekanallarından ermənipərəst aparıcılar Azərbaycan qarşı təbliğat aparılır. Məsələn, "Rossiya-1" kanalında Solovyov açıq-aydın erməniləri müdafiə edir, onun Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı qoyduğu mövqe heç Rusiyanın rəsmi mövqeyi ilə də üst-üstə düşmür. Serj Sarkisyan açıq dəstəyə görə bu adamı Ermənistanın orden-medalları ilə təltif edib. Belə kanalların rəhbərliyi məsuliyyət daşmalıdır. Bu adam ekspert deyil ki, gəldi, öz mövqeyini dedi, çıxıb getdi. Həmin kanalda çalışan bir işçidir. Ona belə bir şərait yaradırlarsa, bizim müvafiq qurumlarımız əvvəlcə sınaq dövrü üçün telekanalın Azərbaycanda yarım illik-bir illik yayımlanmasını dayandırmalıdır. Həmin dövr ərzində bu hadisələr təkrarlansa, onda, ümumiyyətlə, o telekanalın Azərbaycanda yayınlanması daimi dayandırılmalıdır. Yeni bizim gündəliyimiz fərqli olmalıdır. Bizim informasiya gündəliyimizi ermənilər formalaşdırır. Bizim öz gündəliyimiz olmalıdır: o torpaqları qaytarmalıyıq, Ermənistan cəzasını almalıdır, Zəngəzur Azərbaycana qaytarılmalıdır, bizə qarşı kampaniya aparən telekanalların Azərbaycanda yayımı dayandırılmalıdır. Biz bu addımlarla öz gündəliyimizi formalaşdırmalıyıq.

- Eldar bəy, çox ciddi təkliflərdir. Amma bəlkə qarşımızdakı minimum vəzifələrdən başlasaq, daha doğru olar. Məsələn, biz Zəngəzurun qaytarılmasından danışırsınız, amma ermənilər Qarabağda futbol yarışını keçirir. Sizcə, buna Bakının reaksiyası necə olmalı idi?

- Təbii ki, bu məsələlərə

dat beynəlxalq təşkilatlara verəndə sən həmin ərazilər üzərindəki suverenliyini öz artıq şübhə altına alırsan. Rus ordusu birinci müharibədə çəçenlərə məğlub olanda təklif edilirdi ki, ATƏT-in çərçivəsində daimi qrup formalaşsın, onun mandat da problemin həlli ilə bağlı olsun. Rusiya onda getdi Xasavyurt sazişi imzaladı, çəçenlərə güzəşt elədi, ancaq o mandatı beynəlxalq güclərə vermədi. Bir neçə ildən sonra gücləri səfərbər edib ikinci Çeçenistan müharibəsini uddular. Yeni bizim bu günə kimi Qarabağ məsələsində o qədər yanlışlıqlarımız olub ki... Minsk Qrupunun yaradılmasından tutmuş, Madrid prinsiplərindəki referendum məsələsinə kimi. Biz bu səhvlərdən nəticə çıxarıb ortalığa yeni gündəlik qoymalıyıq.

- Son vaxtlar belə fikirlər tez-tez səslənir ki, biz Ermənistanla yox, Rusiya ilə danışıq aparmalıyıq. Sizin bu yanaşma ilə bağlı mövqeyiniz necədir?

- Rusiya burada ən çox təsir edən ölkələrdən biridir və Rusiya daim Ermənistanı hərbi qorantı duran ölkədir, ermənilərlə rəsmi olaraq hərbi bloku var. Ümumiyyətlə, Qarabağ münaqişəsinin özü də Rusiya imperiyasının Cənubi Qafqazda yüz illərlə apardığı siyasətin davamıdır. Ancaq bu, o demək deyil ki, bizim burada təsir imkanlarımız "0"-a bərabərdir, bu məsələdə hərəkət etməyə heç bir imkanımız yoxdur. Rusiyani da bu məsələdə neytral mövqeyə gətirmək üçün imkanlar və arqumentlər kifayət qədər var. Xüsusən də bu gün Rusiyanın Ermənistan hakimiyyəti ilə münasibətlərini nəzərə alsaq... Burada

görə ki, artıq Paşinyanın oğlu orada girova da çevrilə bilər. Dağlıq Qarabağ ermənilərinə etimad göstərmədiyinə və onlarla qarşılıqlı məskin forma aldığını görə, oğlunu İrəvana qaytarmalı oldu. Bu amilləri nəzərə almaq lazımdır. Ancaq əsas gəldiyimiz nəticəni və əsas gündəliyimizi diqqətdən qaçırmalı deyilik: danışıqlar yolu ilə bu məsələdə heç bir nəticə əldə olunmayacaq.

- Deməli, siz də danışıqların Rusiya ilə aparılmasını məqbul sayırsınız?

- Sözsüz. Bunun üçün çox ciddi arqumentlər var. Bir neçə arqument də əlavə edə bilərik. İndi Rusiya ilə Türkiyə arasında çox sıx strateji mütəfiqlik münasibətlərinin qurulması - həm S-400 silahları, həm Suriya ilə bağlı, həm də Türkiyədə nüvə proqramının inkişafı ilə bağlı - Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində də çox ciddi amildir. Ona görə ki, Rusiya Azərbaycana qarşı əvvəlki kimi hərəkət etsə, vaxtilə atdığı addımları atsa, artıq Türkiyə ilə bağlı bütün planları artıq havadan asılı vəziyyətdə qala bilər. Bizim səsləndirmədiyimiz arqumentlər hələ kifayət qədər çoxdur. Biz nəyin bahasına olursa-olsun torpaqlarımızı azad etməliyik! Risklər də, təhlükələr də olacaq. Ancaq belə şeylərdən çəkinib torpaqlarımızı azad etməkdə tərəddüd etsək, onda təbii ki, bizi Qarabağı qaytarmaq yox, Naxçıvanı itirməmək haqqında düşünməyə məcbur edəcəklər. Mənə elə gəlir ki, biz bəhanə axtarmalı deyilik, sadalanan problemlərlə məşğul olub, müəyyən riskləri nəzərə alıb öz borcumuzu yerinə yetirməliyik.

□ **Elsad PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

Öncədən deyim ki, Dövlət İmtahan Mərkəzindən və onun hazırkı rəhbərliyindən şəxsi planda heç bir incikliyim, umu-küsüm yoxdur.

Xəlid KAZIMLI

Əksinə, övladların son 10 ildə DİM-in təşkil etdiyi imtahanlardan altı dəfə (iki halda bakalavr pilləsinə, iki halda magistratura-yə, daha iki halda dövlət qulluğuna) keçib, altısında da maksimum ballar toplayıblar. Bir övladım iki universiteti (BDU və İqtisad Universitetini) qırmızı diplomla, o biri övladım isə BDU-nun Hüquq fakültəsinin həm bakalavr, həm də magistr pilləsinə qırmızı diplomlarla bitirib.

Bütün bunlar DİM-in təşkil etdiyi şəffaf və dürüst imtahanların nəticəsində mümkün olub.

DİM-in Direktorlar Şurasının rəhbəri, hörmətli Məleykə Abbaszadənin təbircə desək, mənim "ah-naləm" özümdən, öz övladlarımdan ötrü deyil, xalqın, millətin övladlarının gələcəyindən, ölkənin təhsil sferasının sabahından ötrüdür.

İstədiyim, umacağım odur ki, İsvaçre saati kimi dəqiq işləyən mexanizmə malik olan DİM bu cür, özünü yavaş-yavaş təkmilləşdirərək, işinin səmərəliliyini artıraraq davam etsin, radikal islahatlarla qurulu mexanizmi bərpad etməsin.

700 bal söhbəti məsələnin xırda bir nüansıdır və ondan ötrü ah-fəqan edən yoxdur. Mənim yazımda bu, yuxarı hədd olduğu, çempionatın kuboku rolu oynadığı üçün yazının başlığına çıxarılib. Söhbət ondan gedir ki, bütün abituriyentlərin topladığı ballar müvafiq olaraq azalıb və öncəki illərdə keçid balını birtəhər toplayan yüzlərlə, bəlkə də minlərlə abituriyent artıq tələbə ola, təhsillərini davam etdirə bilməyəcəklər.

DİM rəhbəri yazdığı məqalədə 1992-2018-ci illər arasında 700 bal toplayanların statistikasını verib, belə aydın olur ki, abituriyentlər 700 balı toplamağa uzun illərdən sonra, ilk dəfə 2007-ci ildə nail olublar. Sonra ardı gəlib: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018-ci illərdə toplam olaraq 111 abituriyent 700 bal toplayıb. Ötən

il 29 (rekord) abituriyent 700 bal toplayıb.

Bu il isə belə oldu. Demək, ortada bir tənəzzül qeydə alındı. Bu isə heç də təhsil sferasının gü-

nağı deyil. Çünki universitetə hazırlaşan abituriyentlər ötən il də hazırlıq kurslarının, fərdi repititorların xidmətindən yararlanırdılar, bu il də elə edirlər, hətta daha artıq şey göstərir, daha artıq əziyyət çəkirlər.

Demək, imtahanın təşkilində tətbiq edilən yenilik abituriyentləri daha da çətinə salıb, onların yükünü artırıb. Bəzi ekspertlər elə şərhlər verirler, sanki abituriyent universitetə daxil olarkən yüksək ixtisaslı mütəxəssis, akademik bilikə sahib olan elm adamı səviyyəsində olmalıdır. Bilmək lazımdır ki, bunlar 17-18 yaşlı gənclərdir, elm, savad almaq üçün onların beyni hələ indi-indi qırışır, önlərində 5-6 il vaxtları var ki, yüksək ixtisaslı mütəxəssisə çevrilsinlər. İndidən onları bu qədər yükləmək, çətin fənlərin ağır yükü altında əzmək nəyə lazımdır? Dünyanın uşağından analitik təfəkkür gözləmək də absurddur.

Bele şeyləri universitetdə öyrənməyə başlayır, bir ömür boyu da inkişaf etdirirlər. Hansısa fəndən 25 sualın 25-nə də düzgün cavab vermək

abituriyentlərin yolunu daşığa, tikənliyə salsınlar və onlar çox bal toplaya bilməsinlər. Məqsəd çox bal toplayanların azaldılması olub.

tərməyin çəmini tapmaq, sirmni çözmək üçün bir neçə il səylə çalışacaq.

700 bal toplayanların çoxluğundan isə qorxmaq lazım deyil.

"Ah eylədiyim sərvə-xuramanınız üçün" deyil, gələcəyimiz üçündür

Onlar çempion, birinci olmaq istəyən uşaqlardır və mütləq rekordları can atacaq.

Məleykə xanımın yazısında şəxsinə yönəlmiş bir abzas var, yazır: "İkincisi, bəzi yazılarda DİM-in əvvəlki fəaliyyətinin İsvaçre saatının işi ilə müqayisəsi, əlbəttə ki, biza xoş gəlməyə bilməz, lakin əfsuslar olsun ki, bu ifadə elə bir kontekstdə verilib ki, elə bil müəllif bu İsvaçre saatını biza 27 əvvəl hədiyyə edib, biz müvəffəqiyyətlə ondan istifadə etmişik, indi isə onu sökməyə qərar vermişik".

Bu ifadəyə dair yalnız bunu deyə bilərəm: o hədiyyəni sizə mən yox, mərhum prezident Əbülfəz Elçibəy, hörmətli Vurğun Əyyub, möhtərəm Firudin Cəlilov bəxş etmişdi və əla işləyirdi. Zətin İsvaçre saatları 100 ildə bir saniyə geri qalır, o da bir şey deyil. Sadəcə, saati qorumaq və qapağını tez-tez açib qurdalamaq lazımdır.

Onlar çempion, birinci olmaq istəyən uşaqlardır və mütləq rekordları can atacaq.

Bu ifadəyə dair yalnız bunu deyə bilərəm: o hədiyyəni sizə mən yox, mərhum prezident Əbülfəz Elçibəy, hörmətli Vurğun Əyyub, möhtərəm Firudin Cəlilov bəxş etmişdi və əla işləyirdi. Zətin İsvaçre saatları 100 ildə bir saniyə geri qalır, o da bir şey deyil. Sadəcə, saati qorumaq və qapağını tez-tez açib qurdalamaq lazımdır.

Yazarlar "Sənət adamının ictimai nəqliyyatda nə işi var" polemikasına qoşuldular

söhbət də yaranmışdı. Bizdə elə deyil, olmayıb, olmaq ehtimalı da yoxdu hələ ki. Yeni biz də xalqdaniq. Atamız, anamız, qonum-qonşumuz, doğmalarımız da o xalqandır, biz də onların arasında yiq.

Xalq əlahiddə olaraq metroda, avtobusda, kafedə, restoranda yaşamır ki. Su alın ikinci - "yoxsa" tərəfi: kütledən uzaq durmaq. Yazıçı ancaq yazanda kimdensenə uzaq olur. Ayri vaxt özü də həm xalq, həm də bir az kütlədir".

P.Cəbrayılın fikrincə, hər fərd mikro xalq, mikrokütlədir: "Hə, o ayrı məsələdir ki, daha çox görmək, müşahidə etmək üçün daha çox cəmiyyət içində olmalı, gördüklərini ya qafana, ya bir yere yazmalısan ki, hansısa ideyanın bədii ifadəsi üçün işə yarayanda istifadə edəsen. Konkret fikrim: yazıçı da adamdır".

Gənc şair Aqşin Evrənin fikrincə, yaradıcı adam, xüsusən şair, yazıçı nəinki avtobusa, metroya minməlidir, hətta ehtiyac duyulduğu təqdirdə zooparka getməli, mağarada yaşamaq və futbol matçında iştirak etməlidir: "Çünki hadisələri, prosesləri və insanları feysbukdan, instaqramdan, yutubdan izləyən adamın yazdığı mətn əksər hallarda status intonasiyasında olacaq.

Əgər səfil bir insanın həyatından sənət əsəri yaratmaq istəyirsənsə, sən həyata

ta onun ayaqqabısındakı dəlikdən baxmalısan. Yazıçı yarıradacağı mühitə köçməli, öz qəhrəmanları ilə ailə qurmalı, qohum olmalıdır.

XXI əsrdə sənət ruhu sadə insanların arasındadır. Aristokrat təbəqədən başdan-ayağa serial iyi gəlir".

Yazıçı Mirmehdi Ağaoğlu-lunun fikrincə, bu, bir az maddiyyatla bağlı məsələdir: "Məsələ, müğənnilərdən fərqli olaraq, şair və ya yazıçıların işi xalqladır. Allah tərəfi, xalq onları düz-əməlli də tanımır ki, Damla kimi görəndə üstünə hücum çəksin.

Xaricdə nəinki yaradıcı adamlar, yüksək postlu hökumət adamları ictimai nəqliyyatdan istifadə edir, xalqın içində olurlar. Xalqın içində olmaq şəərəfdir, ucalıqdır. Yalnız xalqın içində olmaqla ucala bilərəm".

Yazıçı Kəramət Böyükçölə görə normal ölkələrdə yaradıcı adam cəmiyyətin içində olmalıdır: "Amma söhbət normal münasibətlərin qurulduğu ölkələrdən gedir.

Azərbaycanda yaradıcı adamları anlayacaq, dərk edəcək kütlə səviyyəsi yoxdur axı. Tutaq ki, efrdə fikir səsləndirirəm, sonra metroya minməyə qorxuram.

Çünki bir də gördün üstünə kimsə hücum çəkib dedi ki, niyə meyxanama və yaxud sazıma sataşırsan? Bu halda necə metroya, avtobusa minə bilərəm?"

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Məsavat"

"On səkkiz yaşında varlı və məşhur idim, bunu mənə bağışlamadılar. Məni ədəbiyyatçı yox, ticarət möcüzəsi sanırlar. Bu gün qazandığım pullar həyat tərzimi dəyişib. Ancaq bu, yaradıcılığma, dostlarıma münasibəti dəyişibmi? - əsla".

Fransuza Saqan "Salam kədər" kitabından sonra qazandığı uğurda pul və sənət dilemmasını belə seçiyənləndirir. Kütlə yaradıcıdan həmişə zirvədə qalmağı tələb edir, onu özünə yaxın buraxmaq istəmir.

Çünki kütlənin içində çox görünəndə adiləşir. Hərgah, vaxtilə tez-tez bulvarda çayxanada görünən rəhmətlik Siyavuş Aslan, Yaşar Nuri, toplımdan qaçmayan mərhum Vaqif Səmədoğlu, hər dəfə metrodan gedən Fuad Poladov kimi nəhəng adamlar heç vaxt adiləşmədilər. Kütlə yenə də onları görəndə maraqla baxırdı, qeyri-adi insan kimi qəbul edirdilər.

Bu, bir az xarakterlə, xarizma ilə əlaqəli məsələdir. Son illərdə isə kütlə daha çox Damla, Üzeyir kimi müğənnilərin üzərinə şığıyır, göz yaşı

Salam Sarvan:
"Kütlə şüuraltısında istəyir ki, sənət adamları əlçatmaz olsun"

tökür, şəkil çəkdirmək üçün dəridən-qabıqdan çıxır, hətta polisə güclə onları fanatlarından mühafizə etməyə çalışır.

Bunun üzərindən müğənni Nazpəri Dostəliyeva deyib ki, metro, avtobus sənət adamları üçün deyil.

Bu söz polemika açıb, həmkarları reaksiyalar veriblər. Bəs doğrudanmı, yaradıcı, sənət adamı, eləcə də ya-

Pərviz Cəbrayıl:
"Yazıçı ancaq yazanda kimdensenə uzaq olur, ayri vaxt həm xalq, həm də bir az kütlədir"

zıçı-şairlər xalqın içində az görünməlidir?"

Şair Salam Sarvanın "Yeni Məsavat"a dediyinə görə, bunun izahı geniş bir mövzudur: "Əslində xalqın içi həmişə maraqlıdır. Amma kütlə şüuraltısında özü belə istəyir ki, sənət adamları əlçatmaz olsun. Aktyorla, yazıçıyla istənilən kontakt tamaşaçıda, oxucuda məyusluq yaradır. "Məsafə effektinin" zədələ-

Mirmehdi Ağaoğlu:
"Xalq yazıçı-şairləri düz-əməlli tanımır ki, Damla kimi üstünə hücum çəksin"

məsi oxucunu istər-istəməz pərt eləyir. Burası psixoloji məsələdir, izahı da var, amma geniş söhbətdir".

Yazıçı Pərviz Cəbrayıl deyir ki, xalqın arasında olmaq ifadəsi ona o qədər də aydın deyil: "Söhbət sovetizmdən qalan xəlqilikdən gedirsə, o, cəfəng söhbətdir. Məgər biz burjuv-zadıq? Rusiyada yazıçılar adətən zadəgan təbəqəsindən çıxırdı deyə, bu

"Elçibəyi devirib bu üç adamdan birini hakimiyyətə gətirmək istəyirdilər"

Fəzail Ağamalı: "4 iyun qiyamı Rusiyanın hazırlamış olduğu planın tərkib hissəsi idi"

Hər ilin bu günlərində 4 iyun qiyamı ilə bağlı ən müxtəlif iddialar ortaya çıxır. "1993-cü il iyunun 4-də Gəncədə Azərbaycan ordusunun keçmiş korpus komandiri Surət Hüseynov tərəfindən qanuni hakimiyyətə, mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyə qarşı qiyam qaldırılmasaydı, Dağlıq Qarabağı itirməyəcəydik" kimi mövqelərə də rast gəlinir.

Belə fikirlər var ki, 4 iyun qiyamı itirilən Xocalı, Şuşa, Ləçin və Kəlbəcər geri qaytarılacaqdı, qiyamdan sonra itirilən Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan da işğal olunmayacaqdı.

26 il öncəki iyun hadisələri zamanı əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini olan, Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında ciddi faktlar açıqladı. O, "4 iyun hadisələri əslində Moskvanın hazırlamış olduğu və əbədi olaraq Azərbaycanı təsiri altında saxlamaq planının tərkib hissəsi idi" deyə qeyd etdi: "Bir qayda olaraq Rusiya kimi dərin dövlətlərdə onun maraqlarını təmin edə biləcək bu və ya bunabənzər layihələr hazırlanır, kodlaşdırılır və çevrədə yerləşdirilir. Zamanı yetişəndə bu layihələr işə salınır və həmin məqsədlər üçün konkret addımlar atılır. Rusiya tarix boyu belə edib. SSRİ süqut edəndən sonra Azərbaycan, xüsusən olaraq Qafqaz kimi son dərəcə strateji əhəmiyyət kəsb edən bir məkana əldə saxlamaq üçün baxın görün, Kreml nə etdi: Gürcüstan üçün Abxaziya və Cənubi Osetiya, Azərbaycan və Ermənistan üçün isə Dağlıq Qarabağ problemi yaratdı. Bu günə qədər də məhz bu məkrli plan əsasında Qafqazda hansı proseslərin gətirdiyi hər birimizə məlumdur. Eyni zamanda Kırım problemi də yaradılıb. Bütün bunları nümunə göstərməklə demək istəyirəm ki, 4 iyun qiyamı Rusiyanın hazırlamış olduğu planın tərkib hissəsi idi. Həmin dövrdə Xalq Cəbhəsinin səriştəsiz, düşünl-

Deputat 4 iyun qiyamına dair elə sirləri açdı ki...

ki, Rusiya Azərbaycanın düşmənidir, yaxud demək lazım deyildi ki, biz bayrağı Çində sancacağıq və s. AXC-Müsavat cütlüyünün zəif hakimiyyəti, ölkədə bütün sahələri bürüyən böhran belə hadisələrin baş verməsini yetişdirirdi. Digər tərəfdən, Rusiyanın maraqlarının tam əksinə hərəkət edən rəhmətlik Əbülfəz Elçibəyin millətçiliyi Kremlin son dərəcə qıcıqlandırır. Moskva çalışırdı ki, Azərbaycanda Elçibəy hakimiyyətini devirsin, özünə münasib, özünün maraqlarını təmin edən hakimiyyəti yaratsın. Bunun üçün onların əllərində konkret adamlar da var idi. Bu Rəhim Qaziyev, Ələkrəm Hümətov və Surət Hüseynov idi. Yaxınlarda Pənah Hüseyn də bu tipli mövqeyinin üzərində dayandı və mən onun fikirləri ilə tamamilə şərikəm. Yaranmış olan situasiyadan istifadə edərək Surət Hüseynovun fəallaşmasından, sonradan onun səlahiyyətli-

nin əlindən alınmasından sonra ona qarşı atılmış olan kəskin addımlar məhz Rusiyanın Surət Hüseynov amilindən istifadə etməsinə şərait yaratdı.

Ona "hərəkət et" əmri verildi. Surət Hüseynovun Şerbakla çox yaxın əlaqələri var idi. Şerbakin isə rəhbərlik etdiyi rus hərbi hissəsi faktiki olaraq bütün imkanları ilə Surətə, Rəhim Qaziyevə və Ələkrəm Hümətova dəstək verirdi. Beləliklə, Surət Hüseynov Kremlin diktəsi ilə hakimiyyətə yiyələnmək üçün hərəkətə keçdi. Hakimiyyətin gücsüzlüyü, dişsizliyi, qeyri-müəyyənliyi və digər amillər nəticəsində Surət Hüseynov qısa müddətdə Hacıqabula qədər gəlib çıxdı. 1993-cü ilin 5-6 iyununda vəziyyət olduqca ciddi idi. Hətta qorxunc şeyiylər gəzirdi ki, yaxın saatlarda Surət Hüseyn-

ovun olmasını düşünürük. Əbülfəz bəyin nə dediyini bilmədim".

Deputat o vaxt xalqın aktiv şəkildə ayağa qalxdığını da söylədi: "O vaxt xalq qaynayırdı. Xalqın mütləq əksəriyyəti Heydər Əliyevin Bakıya dəvət olunmasını açıq şəkildə tələb edirdilər. Belə bir zaman kəsiyində - Milli Məclisdə müzakirələrin gətirdiyi bir vaxtda nazir müavini kimi mən də orada iştirak edirdim. Tədbirin yarisində həmin vaxt maliyyə naziri işləyən Saleh Məmmədovla birlikdə idik. Ona dedim ki, Elçibəyin yanına gedək və deyək ki, dövlətin nicatı Heydər Əliyevin Bakıya dəvət olunmasıdır. Biz bərabər qalxaraq Milli Məclisin o zamankı sədri İsa Qəmbərin otağında əyləşən Elçibəyin yanında təxminən 40 dəqiqə olduq. Mən də,

Müxalifətin durumu
Vaşinqtonda müzakirə olunub

Fuad Əliyev: "Dövlət Departamentində keçirdiyim görüşlərdə mənə dedilər ki..."

Azərbaycan Liberal Demokrat Partiyasının (ALDP) sədri Fuad Əliyev ABŞ-a işgüzar səfərdən qayıdıb. Fuad Əliyevin "Yeni Müsavat"a verdiyi məlumata görə, Vaşinqtona bir həftəlik səfər gərgin iş rejimində keçib. Dövlət Departamentində, Konqresdə çoxlu sayda görüşləri reallaşdırıb:

"Konqresdə həm Respublikaçılar, həm də Demokrat Partiyasının konqresmenləri ilə görüşdüm. Hər bir görüşdə əsasən Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyət, insan haqlarının qorunması, media azadlığı və təbii ki, Azərbaycanın regionda yürütdüyü siyasət, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məsələlərə toxunuldu. Amerikalıların hər bir sualına geniş və dolğun cavablar verildi. Onları daha çox Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığının qorunması, insan haqlarına verilən dəyər, bir də rəsmi Bakının Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində tutduğu mövqe, daha dəqiq desəm, Azərbaycanın işğal olunan torpaqlarımızın müharibə yolu ilə azad etmək istəyində olması ilə bağlı bəyanatları maraqlandırır. Bəziləri Azərbaycan haqqında birinci dəfə mənə ətraflı məlumat aldılarını bildirdilər. Amma əksəriyyəti Azərbaycandakı ictimai-siyasi vəziyyətdən məlumatlıydılar. Sadəcə, əlavə məlumat almaq üçün mənimlə yenidən görüşürlər".

F.Əliyevin sözlərinə görə, rəhbərliyində təmsil olunduğu Azərbaycan Xalq Hərəkatının fəaliyyəti ilə bağlı da Vaşinqtonda keçirdiyi görüşlərdə bilgi verib: "Hərəkatın yaranma səbəbi və məqsədlərindən danışdım. Hərəkatın fəaliyyəti də onlarda maraq doğurdu və bununla bağlı çoxlu suallar verdilər. Maraqlısı o idi ki, Dövlət Departamentində keçirdiyim görüşlərdə mənə dedilər ki, AXH-yə qarşı olan təzyiqlər haqqında məlumatlıdırlar. AXH-nin fəaliyyəti, hakimiyyətə gələcəyi halda beynəlxalq və daxili siyasətin necə olacağını, NATO ilə münasibətlər, Rusiya və İranla münasibətlərlə bağlı suallar verdilər.

Görüşlərdə Azərbaycanda müxalifət düşürgəsindəki vəziyyətdən də danışdım. Onlara bildirdim ki, Azərbaycan müxalifətinin birliyi tək AXH-dən asılı olan məsələ deyil. Bu məsələdə müxalifətin bütün qüvvələri keçmişdə olan umu-küsvüləri yaddan çıxartmalıdır, bir-birinə qarşı olan kompromat savağını dayandırmalıdır. Müxalifət qüvvələrinin bir məqsədi var - Azərbaycanda demokratiya, azad, bərabər və şəffaf seçkilərin keçirilməsi. Məni diqqətlə dinlədilər və özlərində qeydlər apardılar. Onlarla görüşümdən məmnun qaldılarını ifadə etdilər".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Moskva 4 iyun qiyamında öz məqsədinə nail olmadığı üçün Azərbaycanın 1993-cü ilin sonlarına qədər Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarının işğalına start verdi, buna da nail oldu. Bu, tarixə yazılmış faktlardır. 4 iyun qiyamını alt-üst edən Heydər Əliyev və Əbülfəz Elçibəyin birgə atdıqları addımlar oldu. Onların birgə qurduqları planın, heç şübhəsiz ki,

xalqımızın burada oynamış olduğu rolun son dərəcə əhəmiyyəti oldu. Həmin vaxt Ayaz Mütəllibov Moskvada yaşayırdı. Rusiya onun, Rəhim Qaziyev və Surət Hüseynovun arasında Azərbaycan hakimiyyəti bölüşdürmək istəyirdi. Mütəllibov prezidentliyə təzədən qaytarılmalı idi, digər iki şəxs isə payını almalı idi".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Ermenistanın Azərbaycanla yanaşı, qonşu Gürcüstan və Türkiyəyə qarşı da ərazi iddialarının olduğu təzə məsələ deyil. Aydındır ki, Dağlıq Qarabağ konfliktini üzündən sət boka şəraitində olan işğalçı ölkə xaricə əsas çıxış yolu kimi qalan Gürcüstan ərazi iddiası sürməkdən çəkinir. Ancaq bu, o demək deyil ki, torpaq iddiası gündəmdə deyil və ya gündəmdən həmişəlik çıxarılib.

Söhbət Gürcüstanın əsasən ermənilərin məskunlaşdığı Cavaxetiya bölgəsindən gedir - harada ki, bu yaxınlarda Qarabağda mülki azərbaycanlı əhaliyə qarşı cinayətlər törətmiş erməni qulduruna "20 Yanvar"ın ildönümündə (!) büst qoymuş və bununla da Tiflisə Bakının arasını vurmağa çalışmışdılar. Yeri gəlmişkən, Azərbaycanda və Gürcüstandan olan etirazlara rəğmən, terrorçunun büstü hələ də sökülməyib. Ona görə yox ki, Tiflis belə istəyir, daha çox ona görə ki, mərkəzi hökumətin Cavaxetiya ermənilərinə təsir gücü yetərli deyil. Yaxud gürcü hökuməti "milçək yuvası"na çöp salmaqdan ehtiyatlanır.

İstənilən halda, bu, yaxşı signal deyil. İlk növbədə də Gürcüstanın dövlətçiliyi və hakimiyyəti üçün. Çünki erməni xislətinə bələd olanlar bilir ki, onlar harada çoxluqdadırsa, oranı gec-tez "qədim erməni məkanı" elan edib ya öz dövlətlərini qurmaq, ya da "ana Ermənistanı" birləşmək sevdasına düşürlər. 30 ildir alovlanan Dağlıq Qarabağ konfliktini görkdür.

Belə görünür, Cavaxetiya da istisna olmayacaq. Gələn məlumatlara görə, çoxdan və altdan-altdan gedən hazırlıqlar artıq sürətlənib. ABŞ-da Cavaxetiyanın "etnik individuallığı"ni qorumaq üçün telemarafon start götürüb. Guya toplanan vəsait bölgədəki erməni əhalinin mədəni, sosial-iqtisadi eh-

Gürcüstan üçün yeni Qarabağ ssenarisi: böyük kəmərlərə təhlükə

Bölgədəki erməni separatizmi və işğal problemi Azərbaycan və Gürcüstanı tale ortaqlarına çevirib; "Cavaxetiya kartı"ni işə salmaq istəyənlərin hədəfi nədir? Böyük kəmərlərə təhlükənin arxasındakı əsas güc...

tiyaclarına yönəldiləcək. Ötən əsrin 80-ci illərində Dağlıq Qarabağla bağlı da oxşar proseslər və pul yığımaları olmuşdu. Belə "erməni qardaşlığı"nın nə ilə sonuçlandığı məlumdur. Həmin pul-paralar ən əvvəl gizli, qanunsuz silahlı qrupların yaradılmasına yönəldilmişdi.

Odur ki, Gürcüstan hökuməti nə qədər gec deyil, "K-

şikçi dağ" monastır ətrafında mənasız iddialardansa, Qarabağ konfliktinin tarixinə nəzər salsaq, həm özü üçün, həm də bölgə üçün yaxşı olar.

Şübhə yox ki, NATO-ya israrla can atan Gürcüstan qarşı yeni Qarabağ təhdidi ən çox Rusiyaya lazımdır. O Rusiya ki, həmsərhəd ölkələrdə "separatçı kart"dan əfsus ki,

məhəretlə istifadə edə bilir. Yoxsa ki, Ermənistanın daha bir qonşu ölkə ilə sərhədlərinin bağlanması məntiqlə İrəvanın marağında görünür.

İstisna deyil ki, Cavaxetiya təhdidi ilə Ermənistan Gürcüstandan hansısa iqtisadi və başqa dividend qoparmaq niyyəti güdür. Məsələn, İrəvanın marağında olan Abxaziya də-

mir yolunun açılması.

Buradaca yada salaq ki, Cavaxetiya ərazisindən Azərbaycanın neft-qazını Avropaya daşıyan strateji əhəmiyyətli boru xətləri (Bakı-Tiflis-Ceyhan və s.), habelə təzəcə istifadəyə verilmiş Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu keçir. Gələn il işə düşəcək və Avropanın Rusiya qazından asılılığını azaldacaq Cənub Qaz Dəhlizi də oradan keçir. Bütün bunlar əlbəttə ki, ən çox Rusiyanı qıcıqlandırır. Rusların bölgədəki ən etibarlı "maşası" isə ermənilərdir...

Gürcüstan hakimiyyəti şübhə yox ki, öz ərazisində "rusun barmağı" ilə artmaqda olan erməni separatçılığını neytrallaşdırmaq üçün hərəkətə keçə və bu zaman Qərbin, ABŞ-ın tam dəstəyini ala bilər. Həm də o səbəbə ki, yeni bir Qarabağ konfliktini Gürcüstanın bu ərazisinə Rusiyanın müdaxilə imkanlarını artırır. Bəlkə də Cavaxetiya ermənilərinin əhəmiyyətli qismi artıq Rusiya pasportları daşıyır. Təbii ki, o halda ərazidən keçən neft-qaz və dəmir yolu xətlərinin təhlükəsizliyi sual altına düşəcək.

"Bu regionda (Cavaxetiya - "YM") Dağlıq Qarabağdakı kimi tam miqyaslı konflikt qızılaşa bilər. Prinsip etibarilə Ermənistanın bəzi siyasi qüvvələrin

təmsilçiləri belə bir hədəf güdürlər ki, Cavaxetiya üstündə Gürcüstanla münaqişə yaradıb erməni dövlətinin ərazisini böyütsünlər".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri rusiyalı siyasi icmalçı Denis Kortkodinov Cavaxetiya ətrafında son baş verənləri şərh edərkən deyib. Ekspert əmindir ki, bölgə üçün telemarafonun keçirilməsində məhz siyasi çalar var və bu, təşkilatçıların elan elədiyi hədəflərdən xeyli fərqlənir.

"Xüsusilə təhlükəlidir ki, bir sıra siyasi qruplar telemarafon mövzusunda yerli toplumda milliyətçi əhvalı qızışdırmaq üçün destruktiv element qismində istifadə edib millətlərarası münasibətləri gərginləşdirməyə, Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü pozmağa səy edir", - deyir politoloq əlavə edib.

Baş verənlər bir daha erməni separatizmi və işğal faktının Azərbaycan və Gürcüstanı tale ortaqlarına çevirdiyinə şübhə yerini saxlamır. Onsuz da bir-birinə bağlı olan iki ölkə bundan sonra ortaq təhlükəyə qarşı daha sinxron, daha çevik hərəkət etmək zorundadır. Azərbaycan-Gürcüstan sərhədinin hansısa hissəsində hansısa məbədə görə çəkişmə zamanı deyil. Bu çəkişmənin və onun körlüklən-

Müxalifətin son 5-6 aylıq fəaliyyəti "sıfır"la qiymətləndirildi

Yenidən "formatlanma" zərurəti ortaya çıxıb

Azərbaycan müxalifətinin ötən ilin son ayından başlanan və bu ilin ilk aylarında yüksələn aktivliyi son bir-iki aydır müşahidə olunur. Hazırda müşahidə olunan müxalifət düşərgəsinin 5-6 aylıq fəaliyyəti sıfırlayıb yenidən formatlanma etməsi zərurətinin meydana çıxmasıdır. Söhbət etdiyimiz müxalif partiya sədrlərinin dediklərindən də bu qənaətə gəldik ki, müxalifətin yenidən formatlanması gözlənilir və buna ehtiyac yaranıb.

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn öncə bildirdi ki, AMİP, Böyük Azərbaycan Partiyası və AXP-nin rəhbərliyinin son təşəbbüsünün hansısa blok yaratmaq, yaxud yeni müxalifət formatı kimi təqdim olunması doğru deyil: "Çünki belə bir məqsəd yoxdur. Bu, sadəcə olaraq, Azərbaycan siyasi proseslərinin əsas subyekti olan siyasi partiyalar formatında ölkədə hazırda müzakirə olunan siyasi islahatlar məsələsinin müzakirəsinə nail olmaq və

əgər mümkün olarsa, müəyyən təkliflərlə cəmiyyət qarşısında, hakimiyyət qarşısında, hakimiyyət qarşısında təkliflərlə çıxış etmək məqsədi güdür. Hələlik ortada konkret seçki məsələsi ilə bağlı ciddi hərəkətlənmə görünür. Bunun da səbəbi aydındır. Çünki ümumiyyətlə, indiki siyasi şəraitdə seçkilərdə iştirak məsələsi bir müzakirə predmetidir. Müxalifətdə, onun elektoral bazası içərisində belə bir diskussiyalar gedir. O fikir də var ki, indiki seçki şəraiti, onun siyasi aspektləri dəyiş-

məsə, seçkilərdə iştirak etməyin özü mümkünsüzdür. Mən tərəfdarıyam ki, seçkilərdə konkret halda, konkret müddətdə iştirak haqqında qərar verilib-verilməməsindən asılı olmayaraq, daim seçkilərə hazırlanmaq lazımdır. Əvvəla, bu siyasi fəallıqdır, siyasi fəallıq da proseslərin gəlməsi üçün həlledici şərtir. İkincisi, "seytnot" vəziyyətində qalmaq olmaz. Nəzərə alaq ki, əgər növbədənənar parlament seçkiləri olmayacağına, seçkiyə təxminən bir il vaxt qalır. Ona görə də seçkilərə hazırlaşmağa başlamaq lazımdır. Əslində bu məsələ artıq gecikir. Müəyyən ideyalar, fikirlər var. Partiya rəhbərləri arasında görüşlər gedir. Dünən Fazil Mustafa ilə görüş olub. Fərəc

Quliyevlə, Qüdrət Həsənzadə ilə görüşümüz planlaşdırılıb, YAP-ın rəhbərliyi ilə təmaslar olub. Amma hələlik bu istiqamətdə hansısa qərarlardan, razılaşmalardan danışmaq olmaz. Siyasi islahatlar mövzusunun birgə müzakirəsinin keçirilməsi üçün birgə tədbirin hazırlanması ilə bağlı danışıqlar aparılır. Siyasi partiyaların rəyləri dinlənir, deyilir ki, əgər təkliflər varsa, ortalığa qoyulsun, əgər tədbir olacağına, gəlib öz mövqelərini ifadə edəsinlər. Yeni aparılan görüşlər məsləhətləşmə xarakterlidir. Aparılan bu cür görüşlər hansısa yeni formatlanma kimi başa düşülməməlidir".

Bununla belə, Pənah Hüseyn qeyd etdi ki, yenidən formatlanma istiqamətində

yaxın vaxtlarda addımlar atılacaq: "Məsələn, Xalq Partiyasının Siyasi Şurasında "Xalq" seçki bloku yaradılması haqqında müzakirələr gedib. Təkcə müxalifət daxilində deyil, ölkə rəhbərliyi səviyyəsində siyasi islahatların anonsu verilib. Bunun reallaşdırılması tapacağı".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu da bildirdi ki, müşahidə olunan indiki proseslər müxalifətin yenidən formatlanması hesab edilməməlidir, lakin formatlanmaya ehtiyac var: "Beş-altı ay öncə ölkədə müxalifətin özündən asılı olmayaraq bir siyasi aktivlik meydana gəldi. Sonra müxalifət aktivləşdi və müxalifətin aktivləşməsi uğursuzluğa gətirib çıxardı. Yeni müxalifətin 5-6 aylıq fə-

aliyyəti sonda sıfırla nəticələndi. Bunun da səbəbi odur ki, bəzi siyasi qüvvələr ictimai-siyasi hadisələrin təbii qanunauyğunluqlarına fikir vermirlər. Təşkilatlanma mərhələsi çatmamış təşkilatlanmağa cəhd edirlər, mitinq mərhələsi gəlməmiş mitinq keçirirlər. Bu cür yanlışlıqlar sonda uğursuzluğa gətirib çıxarır. Cəmiyyətin özündə alt layda qızıqma gedir, amma bəzi müxalif qüvvələr fərsətcillik edib prosesləri vaxtından əvvəl qızışdırmağa çalışırlar. Bu isə prosesə zərbə vurur. Təşəbbüsü süni şəkildə ələ almaq cəhdləri cəmiyyətdə yavaş-yavaş başlanan aktivləşməni həmişə öldürür. Yeni blokların yaranması məsələsinə gəldikdə, yeni birlik və blokların yaranması təbii deyil. Bunu yenidən formatlanma saymıram. Siyasi situasiya dəyişdikcə, müxalifət də yenidən formatlanmalıdır. Başqa cür olarda bilməz. Hər dövrün şərtlərinin özünü diktə etdiyi tələblər var. Bu tələblərə cavab verilməlidir. Yeni şərtlərə uyğun gələn bloklaşma olmalıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Musavat.com saytının veb redaktoru Xalid Kazımlının bir neçə gün bundan öncə "700 bal toplayan abituriyentlər hara yox oldu?" başlıklı köşə yazısı ciddi müzakirəyə və polemikalara səbəb olub.

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, X.Kazımlı köşə yazısında faktlarla çıxış edib və bildirib ki, 1992-ci ildən bəri tətbiq olunan test üsulu ilə tələbə qəbulunun tarixində ən aşağı göstərici bu il qeydə alınıb. Yüksək bal toplayan yoxdur. Həmkarımız yazıb: "Həmişə ilin bu günləri toplanması mümkün 700 balın 700-nü də toplayan vündərkindərin adını tanıyar, tanımaza-bilməzə onlarla qürur duyardıq (vətən övladlarıdır, millətin gələcəyidir deyər). Son 27 ildə ilk dəfədir ki, maksimum bal toplayan olmadı. Ancaq bu gözlənilirdi. Hələ keçən il Dövlət İmtahan Mərkəzi qurulmuş İsveçrə saati kimi işləyən testlə qəbul mexanizminin ora-burasını söküb-yığanda, "təkmilləşdirəndə" aydın idi ki, bu mexanizm pozulacaq və onun mənfəi nəticəsi özünü növbəti imtahan ilində göstərəcək".

X.Kazımlı hesab edir ki, DİM dövlət sifarişi ilə qəbul olunanların sayının minimum olmasını təmin etmək üçün belə bir "islahat" keçirdi və budur, "islahat"ın meyvəsi göz önündədir: "Maksimum ballar dövlət sifarişinə düşənlərin minimum sayda olmasına qurban verilib. Zətən, illərdir bir gizli mübarizə gedirdi ki, son 27 ildə ölkədə ən uğurlu islahat kimi tarixə düşən test üsulu ilə qəbula necə barmaq eləsinlər və qəbul məsələsi sovet dövründə olduğu kimi, müəllim tamahı və vicdanının öhdəsinə qalsın. O vaxtlar vicdansız müəllimlər o qədər əlaçı şagirdə "bala, get, gələn il gəlersən" deyərək, ağlada-ağlada evə yola salırdılar ki".

Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə bu il heç

"700 bal polemikası" böyüdü - DİM sədri ittihamlara cavab verdi

Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə bu il heç bir abituriyentin ən yüksək bal toplamamasını necə izah edir?

bir abituriyentin 700 bal toplamaması ilə bağlı qurumun ünvanına səsləndirilən ittihamlara cavab verib.

DİM-in saytında dərc olunan "700 bal toplayanlardan ötrü "ah-nalə" adlı yazısında M.Abbaszadə 700 bal toplayan abituriyentlərlə bağlı statistikani təqdim edib və qeyd edib ki, pedaqoji nöqtəyindən 650 baldan yuxarı nəticə göstərən abituriyentləri bir-birindən fərqləndirmək düzgün deyil.

Yazıdan bəzi məqamları nəzərə çatdıraraq: "İlk olaraq, kütləvi test imtahanlarının keçirildiyi illərdə 700 bal toplayan abituriyentlərlə bağlı statistikani rəsmi surətdə təqdim edirik.

Cədvəldən də göründüyü kimi, test imtahanları 1992-ci ildən etibarən keçirilsə də, ilk 700 bal toplayanlar 2007-ci ildə qeydə alınıb. Vurğulamaq lazımdır ki, bundan öncə 2001-ci ildə ölkə prezidentinin müvafiq fərmanına əsasən qəbul imtahanlarında ən yüksək bal toplayan abituriyentlərə Prezident təqaüdü təyin edilmişdir. Bununla da abituriyentlərdə nəinki bu və ya digər ixtisasa qəbul olunmaq üçün tələb olunan balları toplamaq, eyni zamanda təqaüd almaq üçün öz ixtisas qrupunda birinci olmağa motivasiya yaranmışdır. Məhz bunun nəticəsində 2007-ci ildə ilk "700 ballı"ları müşahidə etdik. Qeyd etmək lazımdır ki, pedaqoji nöqtə-

yi-nəzərdən 650 baldan yuxarı nəticə göstərən abituriyentləri bir-birindən fərqləndirmək düzgün deyil. Onların hamısı çox savadlı və məqsədyönlü şəxslərdir. Lakin müsabiqənin xüsusiyyətləri və abituriyentlərin iddia etdikləri müxtəlif ixtisaslarda yerlərin məhdud sayı konkret bir parametrim, yəni bədnam insan amili olmadan (insan amili dedikdə tapşırıq və ya pul ilə nəyisə həll etmək nəzərdə tutulur) abituriyentləri sıralamağa imkan verən balın zəruriliyini dikte edir. Ballar məhz bunun üçün lazımdır".

Yazıda həmçinin qeyd olunub ki, dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı bu il ötən ilə müqayisədə 12 mindən 20 mindək artıb: "Yəni bu il dövlət sifarişi əsasında təhsil almaq imkanını əldə edən abituriyentlərin sayı 8 min nəfər çox olacaq. Hörmətli cənablar, əziyyət olsa da, bu il üçün qəbul qaydaları ilə də tanış olun. Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlər üzrə müsabiqə şərtləri keçən ilə nisbətən liberallaşdırılmışdır. Bu şərtlər ümumi müsabiqəyə buraxılma şərtlərindən fərqlənir, keçən ilə nisbətən isə 50-100 bal aşağı salınıb. İndi deyən, kim gənclərin taleyini düşündür? İmtahan modelini dəyişməklə DİM hansı gizli məq-

sədləri güdür? Bunlar, əlbəttə, ritorik suallardır".

X.Kazımlı isə sözügedən cavab məqaləsindəki detallarla tam razılaşmır. Redaktor qeyd edir ki, DİM rəhbəri yazdığı məqalədə 1992-2018-ci illər arasında 700 bal toplayanların statistikasını verib və buradan belə aydın olur ki, abituriyentlər 700 balı toplamağa uzun illərdən sonra ilk dəfə 2007-ci ildə nail olublar. Sonra ardı gəlib: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018-ci illərdə toplam olaraq 111 abituriyent 700 bal toplayıb. Ötən il 29 (rekord) abituriyent 700 bal toplayıb: "Bu il isə belə oldu. Demək, ortada bir tənəzzül qeydə alındı. Bu isə heç də təhsil sferasının günahı deyil. Çünki universitetə hazırlaşan abituriyentlər ötən il də hazırlıq kurslarının, fərdi repetitorların xidmətindən yararlanırdılar, bu il də elə edirlər, hətta daha artıq sənəy göstərir, daha artıq əziyyət çəkirlər. Demək, imtahanın təşkilində tətbiq edilən yenilik abituriyentləri daha da çətinə salıb, onların yükünü daha da artırıb".

Redaktor qeyd edib ki, DİM-in son açıqlaması bir çox həqiqətləri ortaya qoyub: "Buradan belə anlaşılır ki, 2018-ci ildə göstərilən rekord

nəticə (650-dən artıq bal toplayanların bütün gözləntiləri aşması) DİM-i məcbur edib ki, abituriyentlərin yolunu daşığa, tikanlığa salsınlar və onlar çox bal toplaya bilməsinlər. Məqsəd çox bal toplayanların azaldılması olub. Bu isə DİM-in 26 ildən bəri gəldiyi yoldan hələlik bir balaca sapmasını göstərir. İmtahanların pulu olması, dövlət sifarişi ilə pul-suz oxuyacaq tələbələr üçün ayrılan yerlərin ilbəil azaldılması - bunlar xoşagəlməz təmayüllərdir.

İctimaiyyətin narahatlığı da ona görədir ki, son 27 ilin ən dürüst, şəffaf, qanuni işləyən mexanizmi korlanmasın, neqativ hallara yol açmasın, "arxa qapıdan" və böyük çirklili pullarla tələbə adı qazanaraq yuxarı başa keçənlərə fürsət yaratmasın.

Xalq arasında belə bir əndişə var və builki nəticələr o əndişəni xeyli şiddətləndirib. Onlar "təhsil mafiyası"nın əvvəl-axır test üsulu ilə qəbulu aradan qaldırın "sovet qəbulu"na dönülcəyinə görə narahatdırlar. İndilikdə başqa söz demirəm, təkli axırı yaxşı olsun, gələn il abituriyentlər yüksək bal toplamaq əhəmiyyətini bərpə etsinlər. Görünür, onlar maksimum nəticə göstərməyin çəmini tapmaq, sirrini çözmək üçün bir neçə il səylə çalışacaqlar.

700 bal toplayanların çoxluğundan isə qorxmaq lazım deyil. Onlar çempion, birinci olmaq istəyən uşaqlardır və mütləq rekordla can atacaqlar".

□ Hazırladı: Sevinc TELMANQIZI

"Gəlmişəm otağına oyadam səni.."

Xalq mahnılarımız kimlərin xoşuna gəlmir və niyə?

"Gəlmişəm otağına oyadam səni, qaragilə" Onun qara gələsini harada görüb o? O vaxtı senzura var idisə, demirdi ki, bu gecə vaxtı camaatın qızının otağına niyə girirsən?"

Milli.az saytının məlumatına görə bu sözləri prodüser-aparıcı Tarix Əliyev öz verilişində səsləndirib. O, digər xalq mahnılarımızda da yanlış, vulqar sözlər olduğunu deyib: "Budur gəlir cüt bacı... Ya da "O yana döndər məni, bu yana döndər məni". Bu nədir?"

Məsələ ilə bağlı əməkdar artist Baloğlan Əşrəfov telefonla canlı yayıma bağlanıb. O, yarım əsrdən çox yaşı olan sözügedən mahnıların illərdir doğru-düzgün təqdim edilmədiyindən şikayətlənib: "Araz axar qıyqacı" mahnısı ilə bağlı dediniz. Vaxtilə o mahnını oxuyan çox böyük sənətkarları-

mızdan hansı biri isə onu səhv oxuyub. O da efiyə belə gedib, hamı da onu elə qəbul edib. Amma əslində, bu, bizim ədəbiyyatda belə deyil. Düzü belədir: "Araz axar qıyqacı, Budur gəlir cüt bacı. Biri mənim

öz yarım, biri onun dilmacı".

Sonra "Bağa girdim üzümə" mahnısını da səhv oxuyublar. Bunu əməkdar, xalq artistlərimiz oxuyub, amma səhv oxuyublar. Bu da "Bədi Şura"nın gözümdən qaçıb. O

mahnı elə deyil, belədir: "Bağa girdim üzümə, tikan batdı dizimə. İstədim ki, gizlənim, yar sataşdı gözümə". O yardan gizlənmək istəyib. Vaxtilə bu mahnıları böyük sənətkarlarımız oxuyub. Onlara da bunu rişxənd edən olmayıb".

Qeyd edək ki, bir çox xalq mahnılarımız var ki, onların sözləri, mənası tez-tez müzakirə edilir. Araşdıranda məlum olur ki, ya həmin xalq mahnıları bu gün düzgün anlaşılır, ya da ki, ilkin variantı təhrif olunaraq bu günümüzdə qədər çatdırılıb. Xüsusən də sovet dövründə bir çox xalq mahnılarımızın mənalılarının təhrif olunduğu bildirilir.

Məsələn, ən çox müzakirə edilən mahnılarımızdan biri "Qaragilə"dir:

"Gəlmişəm otağına oyadam səni, Qaragilə,

Nə gözəl xalq eləyib Yaradan səni, Qaragilə.

Götürüb mən qaçırım aradan səni, Qaragilə.."

Mahnının ilk bəndi illərdir ki, müzakirə edilir, hətta mənasında erotik çağırışlar axtarılır. Lakin folklorşünaslar qeyd edir ki, mahnının sözlərini başqa mənaya yozmaq doğru deyil. Burada əsasən Təbrizdə yaşanan bir eşqdən söz açılır. Hansısa təbrizli aşiq gözəl bir qıza aşiq olur və bilinməyən səbəbdən sevgilisini götürüb aradan çıxmaq məcburiyyətində qalır. Aşiq qızın otağına məhz qızı qaçırtmaq üçün gəlir.

Və yaxud ən çox müzakirə edilən xalq mahnılarımızdan biri "İstəyirəm görəm yanı, Üç gündən bir, beş gündən bir..." mahnısıdır.

"Gəlin gedək bizim başa hərə çıxacaq bir budağa ləb-ləbə, dodaq-dodağa

a tirmə köynək, ay sarı çəpkək".

Bu mahnı bərəsində söz düşəndə musiqiçilər bildirir ki, nə vaxtsa mahnının sözləri başqa cür olub, sonradan "əl gəzdirilib". Mahnının son beyti isə daha çox müzakirə olunur:

"Bu gələn yar olaydı Əlində nar olaydı ikimiz bir köynəkdə Yaxası dar olaydı".

Digər bayağı hesab olunan xalq mahnımız aşağıdakıdır:

"Əmimqızı bizə gəl, Qırmızı gey, təzə gəl. Bir əlində şiş-kabab, Bir əlində məzə gəl".

Bu xalq mahnısını çoxlu sayda sənətkarlarımız oxuyub, lakin mənasına o qədər diqqət edilməyib. Mahnıda əmiqiziya müraciət edərək, məzə də götürüb qonaq gəlməsi xahiş olunur. Xatırladaq ki, məzə el arasında spirtli içki içərkən yeyilən yüngül qidalara, çərəzə deyilir. Əmiqizinin məzə götürüb qonaq gəlməsinin mentalitetimizə uyğun olmadığı deyilir.

□ Xalidə GƏRAY, "Yeni Müsavat"

Cəbhə xəttindəki son insident - zabitimizin erməni işğalçı qüvvələri tərəfindən şəhid edilməsi onsuz da kövrək olan atəşkəsi daha həssas hala gətirib, Qarabağa dair sülh danışıqlarına növbəti ciddi zərbəni vurub, bu danışıqları bir az da mənasız edib. Hadisənin ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin bölgədə olarkən baş verməsi isə işğalçı Ermənistanın atəşkəsi süni surətdə uzatmağa hesablanan təxribatı olduğuna, böyük sülh anlaşmasında maraqlı olmadığına şübhə yeri saxlamayıb.

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Avropa Birliyinin (AB) Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Kloor ilə Bakıdakı görüşündə bu məqama məxsusi diqqət ayrılıb. Azərbaycan XİN başçısı AB rəsmisinə Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı aparılan danışıqlar prosesinin cari vəziyyəti, o cümlədən xarici işlər nazirlərinin Moskva görüşü haqqında məlumat verdik-

dən sonra həmsədrlərin bölgəyə səfəri zamanı Ermənistan tərəfinin törətdiyi növbəti təxribatı və Azərbaycan hərbi qulluqçusunun Ermənistan silahlı qüvvələrinin açdığı snayper atəşi nəticəsində şəhid olduğunu qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb və bu qanlı əməllərin danışıqlar prosesinə zərbə vurduğunu qeyd edib. Xarici işlər nazirləri səviyyəsində növbəti görüşə

Qarabağın azərbaycanlı icması ermənicə müraciət yaydı

Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icması erməni işğalı altında olan ərazilərimizdə məhv edilən tarixi, mədəni, dini irsimizlə bağlı daha bir çağırış edib. Ermənistan ictimaiyyəti üçün erməni dilində hazırlanan videoçarxda Bakıdakı erməni kilsəsinin vəziyyəti ilə işğal altında olan ərazilərimizdəki tarixi və mədəni abidələrimizin durumu arasında paralellər aparılıb.

Vurğulanıb ki, Azərbaycan hökumətinin qərarı ilə erməni kilsəsi "Azərbaycandakı tarixi abidələrin milli qeydiyyatı" siyahısına daxil edildiyi halda işğal altında olan ərazilərdə dini abidələrimiz məhv edilir. "Əfsuslar olsun ki, Azərbaycan dövləti belə bir addım atdığı halda Ermənistan işğal etdiyi Dağlıq Qarabağ regionu və ətraf rayonlarda xalqımıza məxsus izləri silməyə, tarixi abidələrimizi, məscidlərimizi, qəbiristanlıqlarımızı məhv etməyə çalışır. Ermənilər hətta XIX əsrdə Şuşada rus hərbiçiləri üçün tikilmiş pravoslav kilsəsinin arxitekturasını dəyişərək özününküləşdiriblər. Azərbaycanda isə ermənilər də daxil olmaqla, digər etnik azlıqlara məxsus maddi və mədəni irs nümunələrinə hər zaman hörmət və qayğı ilə yanaşırlar. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanda əsrlərdən bəri mövcud olan multikulturalizm və tolerantlıq ənənələri xalqımızın yaşam tərzinə çevrilib. İnanırıq ki, yaxın vaxtlarda biz öz torpaqlarımıza qayıdıb dağıdılmış tarixi, mədəni, dini abidələrimizi bərpa edərək onlara yenidən həyat bəxş edəcəyik", - deyə video çarxda vurğulanır.

Qarabağ səmasında barıt qoxusu artır - savaşa gözləntisi

Ermənistanın son təxribatları sülh əvəzinə müharibəni yaxınlaşdırır; **politoloq**: "İrəvanın vaxtı uzatmaqda iki əsas məqsədi var..."

razılığın əldə olunduğunu, eyni zamanda reallıqların deyilənməz olaraq qaldığını söyləyən nazir Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxmalı olduğunu və bölgənin gələcək inkişafı üçün başqa heç bir alternativin olmadığını vurğulayıb. Öz növbəsində Toivo Kloor AB əhalinin sülhə hazırlanması istiqamətində töhfə verməyə hazır olduğunu qeyd edib.

Ancaq təəssüflər olsun ki, hazırda AB-nin problemin həllinə real təsir imkanları böyük deyil. Çünki Rusiya konfliktin nizamlanmasına başqa böyük oyunçuların cəlb olunmasını istəmir. Digər yandan, Moskva əlində unikal imkanlara, təcavüzkar real təsir vasitələrinə malik ola-ola, problemin həllinə töhfə vermir. Bu da onun işğal ortağı Ermənistanı arxayınlaşdırır, onu yeni-yeni təxribatlara sövq edir.

"Görünür, Ermənistan rəhbərliyinin müştəbəhliyindən və həddən artıq arxayınlığından ki, həmsədrlərin bölgədə səfərdə olduğu bir vaxtda Azərbaycan ordusunun yüksək rütbəli hərbiçisi snayper atəşi nəticəsində həyatını itirib. Bütün bunlar onu göstərir ki, Nikol Paşinyan özündən əvvəlki Ermənistan rəhbərliyinin səhvlərini təkrarlayır".

Bunu politoloq Qabil Hü-

seyinli konfliktlə bağlı son durumu şərh edərkən bildirib (teleqraf.com). O qeyd edib ki, "təkrarlayır" demək məsələnin kiçik bir hissəsidir: "Paşinyan daha radikal, daha millətçi, daha azğın mövqedədir. Onun hətta Dağlıq Qarabağın hüddullarından kənarında işğal edilmiş 7 rayonu şübhə altına salan müxtəlif açıqlamaları göstərir ki, bu adam ya dəlidir, ya millətçilik azarı beyninə həddən artıq çox "vurub". Nəticədə o, mövcud status-kvonu sanki əbədi olacağı kimi qəbul edir. Bəli, onu müdafiə, himayə edən dövlətlər var. Onlar Paşinyanı həmişə müdafiə etdikləri kimi bu gün də müdafiə edirlər".

Bununla yanaşı, politoloq Ermənistanın daxilində ciddi problemlərin mövcudluğuna diqqət yönəldib: "Qarabağ klani ilə Paşinyan hakimiyyətinin nümayəndələri arasında ziddiyyət açıq-aşkar hiss olunur. Bu ziddiyyəti Paşinyan bəzən Qarabağ klanının torpaqları Azərbaycana verəcəyi kimi fikirlərlə pərdələməyə çalışır. Baş verənlər göstərir ki, Ermənistan sülh prosesinə hazır deyil, prosesi uzatmağa çalışır. Vaxtın uzanmasından isə həm hərbi potensialını artırmağa, həm də ümumiyyətlə, beynəlxalq aləmdə bu məsələ ilə bağlı Azərbaycanın yaratdığı müsbət meyilləri ləngitməyə çalışır. Çünki dünya ölkələri və

beynəlxalq təşkilatlar bir-birinin ardınca Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyan, problemin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində çözülməsini tələb edən bəyanatlar, qətnamələr qəbul edirlər. Bütün bunların qarşısında Paşinyan özünü itirəcək dərəcədə çətin vəziyyətə salıb".

Həm cəbhədə, həm də danışıqlar prosesində vəziyyətin mürəkkəb olduğunu vurğulayan politoloq həmsədrlərin öz missiyasının öhdəsindən gələ bilmədiyini söyləyib. "Ən başlıcası, məsələnin sülh və danışıqlar yolu ilə həll variantı Ermənistanın "səyləri" nəticəsində getdikcə öz əhəmiyyətini itirir və məsələnin hərbi yolla həlli variantı gündəmə gəlir", - deyə o əlavə edib.

Yaranmış durumda Azərbaycan öz hərbi və döyüş hazırlığını daha da artırmasından, paralel surətdə işğalçı Ermənistanın blokadasını gücləndirməkdən savayı yolu qalmır. Bu xüsusda qarşı Türkiyə ilə hərbi sahədə əməkdaşlıq, intensivləşən ortaq hərbi təlimlər mühüm önəm daşıyır. Yeri gəlmişkən, bu arada Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyət və hərbi texnikaları Naxçıvana gəlib. Əlahiddə Ümumqoşun Ordudan verilən məlumata görə, məqsəd iki gün sonra - iyunun 7-dən 11-dək bölgədə keçiriləcək "Sarsılmaz qarşılaşma-2019" Azər-

baycan-Türkiyə birgə döyüş atışlı taktiki təliminə qatılmaqdır.

Bu münasibətlə Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi hissəsində tənənəli qarşılanma mərasimi keçirilib. Mərasimdə çıxış edənler gündən-gündən inkişaf edən Türkiyə-Azərbaycan qarşılıq münasibətlərindən, hərbi-texniki əməkdaşlıqdan və artıq ənənə halını almış döyüş atışlı birgə təlimlərin əhəmiyyətindən danışıblar. Sonda təlimə cəlb edilmiş Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin nümayəndələri Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi hissəsində yerləşiblər.

Azərbaycan şübhə yox ki, həm də "Sülh istəyirsənsə, müharibəyə hazır ol!" məntiqindən çıxış edir. Gerçəklik belədir ki, Ermənistanın yeni rəhbərliyinin addımları da münaqişə zonasında sülhü yox, müharibəni yaxınlaşdırır. Qarabağ səmasında barıt qoxusu getdikcə artır və indi heç vaxt olmadığı qədər güclü hiss olunmaqdadır. Bu, ən əvvəl həmsədr ölkələrə xəbərdarlıqdır ki, nə qədər gec deyil, bölgədə böyük müharibənin alovlanmaması üçün təsiri tədbirlər görsünlər, işğalçını, nəhayət, ağıla gətirmək üçün imitasiya xarakterli yox, real addımlar atsınlar. Söhbət təbii ki, ən əvvəl Rusiyadan gedir...

Istanbul bələdiyyə sədri postu uğrunda seçkilərə qalan vaxt azaldıqca emosiyalar daha da gərilir. Maraqlıdır ki, həm AKP, həm də CHP 23 iyun seçkilərinə zərərçəkmiş kimi gedir.

CHP və onun namizədi Əkrəm İmamoğlu 31 mart seçkiləri zamanı əvvəlcə qalib elan olunması, ancaq 17 gündən sonra nəticələrin ləğv olunduğunu əsas götürərək 23 iyunu haqqını bərpa etmək mübarizəsi adlandırır. CHP-nin İstanbulda seçki kampaniyası məhz bu şüar üzərindən davam edir.

Maraqlıdır ki, AKP də eyni şüarla gedir. Hakim partiya elan edib ki, seçkilərdə saxtakarlıq olub və 31 martda İstanbulda AKP-nin namizədi Binəli Yıldırımın səsleri saxtalaşdırılmaqla onun haqları tapdandır. AKP sədrinin müavini Əli İhsan Yavuz ötən gün bildirib ki, iki namizədə arasında zərər çəkən Binəli Yıldırımdır. Onun sözlərinə görə, Yıldırımın və bütövlükdə İstanbul seçicisinin haqqını tapdayan isə CHP olub.

Qeyd edək ki, AKP və CHP İstanbul namizədləri arasında bayramdan sonra seçki debati keçirilə bilər. AKP sədrinin müavini bildirib ki, bununla bağlı İmamoğlunun təklifi AKP-də müzakirə olunub və hər iki partiya arasında danışıqlar gedir. Onun sözlərinə görə, artıq prinsipial olaraq anlaşma əldə olunub, bütün telekannalların canlı olaraq yayımlaya biləcəyi və tərəfsiz bir moderatorun iştirakı ilə yalnız İstanbulla həsr olunmuş debat keçirilə bilər.

AKP sədrinin digər müavini Mahir Ünal da danışıqların yekunlaşma mərhələsində olduğunu və bayramdan sonra belə bir debatın baş tuta biləcəyini deyib.

CHP namizədi İmamoğlu isə jurnalistlərə bildirib ki, Yıldırımın onun debat təklifini şertli qə-

İmamoğlu və Yıldırım bayramdan sonra canlı debata çıxacaq

Türkiyənin ən böyük şəhəri uğrunda mübarizəyə hakimiyyət və müxalifət "zərərçəkmiş" şüarı ilə gedir

bul etməsi ilə razılıb. İmamoğlu deyib ki, 17 ildən sonra ilk dəfə iki siyasi qüvvəni təmsil edən siyasətçi arasında debat olacaq. İmamoğlu deyib ki, əvvəlki fikrinde qalır və YSK-nın İstanbul seçkilərini ləğv etməklə bağlı qərarını qınayır. Onun sözlərinə görə, YSK heç bir ciddi dəlil və əsas göstərmədən seçkilərin nəticələrini ləğv edib. Ancaq buna baxmayaraq əzmlə təkrar seçkilərə hazırlaşdıklarını deyib.

Xatırladaq ki, martın 31-də keçirilən bələdiyyə seçkilərində 17 gündən sonra açıqlanan rəs-

mi nəticələrə əsasən CHP-nin namizədi Əkrəm İmamoğlu qalib gəlib. Ancaq hakim partiyanın etirazlarından sonra İstanbulun 39 rayonunun bəzilərində səslerin hamısı, bəzilərdə isə etibarsız bülətlər yenidən sayılıb. Bundan sonra nəticə dəyişməse də, iki namizəd arasındakı səs fərqi 13 minə enib.

AKP-nin və MHP-nin şikayətlərindən sonra mayın 6-da Yüksək Seçki Qurumu 23 iyun-da İstanbul bələdiyyəsi sədri postuna təkrar seçkilər elan

edib. Beləliklə, İmamoğlu cəmi 17 gün bələdiyyə sədri olduqdan sonra vəzifədən azad edilib və təkrar seçkilərdə yenidən CHP-nin namizədi kimi seçkilərə qatılıb. Onun rəqibi Binəli Yıldırım da AKP-dən bələdiyyə sədriyə namizəd olub.

Hazırda hər iki cinah aktiv seçki kampaniyası aparır və yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, hər iki cinah özünü zərər çəkmiş olaraq görür. Ancaq rəy sorğularında hələlik CHP namizədi öndə görünür. Təkrar seçki elan

olunduqdan sonra keçirilən rəy sorğularının nəticələri göstərir ki, İmamoğlu hələ öndədir.

Məsələn, İstanbul seçkiləri ilə bağlı mətbuata açıqlama verən "A&G" şirkətinin prezidenti Adil Gür bildirib ki, YSK-nın İstanbul seçkilərini nəticələrini ləğv etməsindən sonra İmamoğluna münasibət müsbətə doğru dəyişib. Gür bildirib ki, YSK-nın İstanbul qərarından sonra 3 ayınca sorğu keçirilə bilər. Onun sözlərinə görə, səsvermədə iştirak edənlərin 25 faizi YSK-nın qərarının səbəbini anlamayıb. 31 mart seçkilərində İstanbulda ümumi seçicilərin 1,7 milyon nəfərinin səsverməyə getmədiyini qeyd edən Adil Gür ümumi olaraq bütün partiyalardan olan 300 min nəfərin 23 iyun seçkilərinə qatılacağını düşünür.

"MAK Danışmanlık" araşdırma şirkətinin keçirdiyi sorğuda iştirak edənlərin 47 faizi YSK-nın İstanbul seçkilərini nəticələrini ləğv etməsi qərarını haqsız hesab edib. 43 faiz seçici isə YSK-nın qərarını dəstəkləyib. Maraqlıdır ki, sorğuya qatılan iştirakçıların 79 faizi 31 mart seçki-

lərində səs verdiyi namizədə yenidən səs verəcəyini deyib. Yalnız 13 faiz başqa namizədə səs verəcəyini deyib.

"MAK danışmanlık" şirkətinin 15-20 may tarixlərində 11 min nəfər arasında keçirdiyi sorğunun nəticələrinə əsasən iki namizəd arasında 2 faiz səs fərqi var. Belə ki, sorğuda iştirak edənlərin 50,3 faizi İmamoğlu, 48,2 faizi isə Yıldırım deyib. Səadət Partiyasının namizədi Necdet Gökçınara isə 0,75 faiz seçici dəstək verib.

"KONSENSUS" Araşdırma Şirkətinin keçirdiyi və iki gün əvvəl açıqlanan nəticələrə əsasən Əkrəm İmamoğlu AKP-nin namizədi Binəli Yıldırımdan 2,1 faiz öndədir. Belə ki, şirkətin 1040 nəfər respondent arasında keçirdiyi sorğunun nəticələrinə əsasən iştirakçıların 50,2 faizi İmamoğlu, 48,1 faizi isə Yıldırım dəstəklədiyini deyib. Bu da iki namizəd arasında səs fərqi 13 min idi.

"Optimar" Araşdırma Mərkəzinin keçirdiyi sorğunun nəticələrinə əsasən CHP namizədi AKP namizədinə 4 faiz qabaqlayıb. Ancaq şirkətin rəhbəri Hilmi Daşdemir detallı məlumatı bu həftə açıqlayacağını deyib.

"PIAR" Araşdırma Şirkəti də keçirdiyi sorğunun nəticələrini açıqlamayıb. Ancaq şirkət nəticələrin İmamoğlunun xeyrinə olduğunu bildirib.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

"Bizim üçün neftin kritik qiyməti 40 dollardır"

Neftin ucuzlaşması sosial paketin icrasına necə təsir edir?

Dünya neft bazarında qiymətlərin ucuzlaşması prosesi davam edir. ABŞ-ın İrana qarşı sanksiyaları fonunda dünya neft istehsalının mühüm hissəsini əhatə edən bölgədə münasibətlərin gərginləşməsi belə bu ucuzlaşmanın qarşısını ala bilmir. Analitiklər bu prosesin əsas səbəbləri sırasında neft bazarında təklifin tələbi üstələməsi, eyni zamanda ABŞ-Çin ticarət qarşılıqlı nəticəsində dünyada neftə olan tələbatın yaxın və ortamüddətli dövrdə daha da azalmasını qeyd edirlər.

Ucuzlaşma Azərbaycan neftindən də yan ötmür. Belə ki, iyunun 4-nə Azərbaycanın dünya bazara çıxaraq satdığı "Azəri LT CIF" markalı xam neftin qiyməti 2,77 ABŞ dolları və yaxud 4,13 faiz azalaraq 64,32 dollara düşüb.

Azərbaycan ixracatının 80 faizdən yuxarısını təşkil edən neftin ucuzlaşması ölkə gəlirlərinin də kəskin azalması ilə müşayiət olunur. Qlobal səviyyədə baş verən proseslər daha çox neftin ucuzlaşmasının davamlı olacağından xəbər verir. Belə bir şəraitdə gəlirlərin azalması Azərbaycanda həyata keçirilən sosial islahatlara necə təsir edəcək? Bu ilin əvvəlindən ölkə prezidentinin fərman və sərəncamları ilə pensiya, minimum əmək haqqı və müavinətlərin artırılması istiqamətində mühüm addımlar atılıb. Ölkə rəhbərliyi bu addımların

davamlı olacağını bəyan ediblər. Neft qiymətlərinin ucuzlaşması və gəlirlərin azalması şəraitində sosial xarakterli addımların davamlılığını təmin etmək mümkün olacaqmı? İndiyədək aparılan artımlar nəticəsində artan büdcə xərclərini qarşılıqlamaqda çətinliklər yaranı bilərmi?

Sualları cavablandıran iqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərov bildirir ki, hazırda dünya bazarda neftin qiymətləri 60 dollar civarındadır: "Hələ ki bu qiymətlərdəki ucuzlaşma Azərbaycanın dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan xərclərin qarşılama baxımından kritik həddə deyil. Yeni qiymətin 60 dollar ətrafında olması Azərbaycan üçün təhlükəli vəziyyət yaratmır. Bu qiymətlərlə büdcənin bütün xərclərinin təmin olunması problem olmayacaq".
Ekspert hesab edir ki,

Azərbaycanın dövlət büdcəsi üçün neftin təhlükəli qiyməti 50 dollardır: "Ucuzlaşma davam edərsə, qiymətlər 50 dollara qədər düşərsə, büdcə gəlirlərinin təmin olunmasında müəyyən problemlər yarada bilər. Azərbaycanın manatının stabilliyində, büdcə xərclərinin təmin olunmasına neftin qiymətinin ən təhlükəli həddi 40 dollar hesab olunur. Dünya

neft bazarında qiymətlərin 40 dollara qədər ucuzlaşması isə yaxınmüddətli dövrdə gözlənilən deyil".

P.Heydərov qeyd edir ki, ilin əvvəlindən ölkədə həyata keçirilən sosial müdafiə xarakterli tədbirlər büdcədən əlavə maliyyənin yönəldilməsi zərurəti yaradıb: "Bu tədbirlər büdcə xərclərinin 2 milyard manatdan çox artmasına səbəb olub.

Sosial artımların ödənməsi ilə dövrüyə böyük həcmdə vəsaitlər daxil olub, ilin ikinci yarısında da bir hissə daxil olacaq. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, sosial paketin həyata keçirilməsi 2019-cu ilin dövlət büdcəsinin layihəsi hazırlanarkən planlaşdırılmışdı. Yeni büdcə xərclərində bu artımlar nəzərə alınmışdı. Bu ilin büdcəsinə neftin qiymətinin təsiri isə ele

də böyük ola bilməz. Artıq ilin birinci yarısı arxada qalmaq üzrədir, dünya bazarda müqavilələr sentyabr-oktyabr ayları üzrə bağlanır. Yeni indiyədək olan qiymətlər bundan sonra ciddi ucuzlaşma olacağı təqdirdə belə, bu ilin büdcəsinə təsir göstərməyəcək. Digər tərəfdən, ölkədə kölgə iqtisadiyyatına qarşı həyata keçirilən tədbirlər, vergi siyasətindəki yeniliklər büdcə gəlirlərində ciddi artımlara səbəb olub. Bunu dövlət başçısı özü də qeyd edib ki, həyata keçirilən islahatlar nəticəsində büdcə gəlirlərində ciddi artıma nail olunub. Bu yaxınlarda vergilər nazirinin açıqladığı məlumatdan aydın oldu ki, yalnız özəl tibb klinikaları və topdansatış müəssisələrində vergi inzibətçiliyinin tkmilləşdirilməsi nəticəsində milyonlarla vəsaitin büdcəyə ödənilməsi təmin olunub. Və bu proses - kölgə iqtisadiyyatının səviyyəsinin azaldılması, vergi siyasətinin tkmilləşdirilməsi və digər islahatlar davam edir. Onların nəticəsində büdcəyə daxil olmaların artımı da davamlı olacaq. Yeni demək istədiyim odur ki, sosial müdafiə xarakterli tədbirlərin maliyyələşmə mənbələri arasında neft gəlirləri yeganə mənbə deyil. Neftin kritik hədd olan 40 dollara qədər ucuzlaşması baş verərsə, bu, yalnız növbəti artımların reallaşmasının qarşısını ala bilər".

□ **DÜNYA,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ-in Azərbaycan-dakı səfirliyi Diversiti Viza Proqramı ("Greencard" viza lotereyası) ilə bağlı müraciət edib. Səfirlikdən verilən məlumata görə, Azərbaycanda Greencard təşkilatları və digər şirkətlər vasitəsilə müraciət edən insanların sayında artım müşahidə olunur. Konsulluq bildirir ki, bu şirkətlərin vasitəçiliyi müraciətinin seçilmə şansını artırır və üstünlük, ondan xərc tələb edir. Nəticə etibarı ilə bu kimi müraciət şəxsinin Amerikaya köçmək və hətta səfər etmək imkanlarına ciddi xələl gətirə bilər:

"Sözgedən təşkilatlar müraciətçilərdən şəxsi məlumatlarını aldıqdan sonra həmin şəxslərdən icazəsiz hər il eyni müraciəti onların adından edirlər. Müraciətinin seçildiyi təqdirdə həmin Greencard şirkətləri seçilmiş şəxsə ona lazım olan hesabı əldə etməsi üçün ədalətsiz şəkildə əlavə ödəniş tələb edir. Halbuki insan özü müraciət etdiyi təqdirdə heç bir ödəniş etməli deyil. Tez-tez həmin şirkətlər müraciətçiyə dair düzgün məlumat təqdim etmir. Ola bilər ki, müraciətçi Diversiti Viza Proqramı çərçivəsində seçilsin və Greencard şirkətinə böyük məbləğdə ödəniş etsin, lakin nəticədə ona dair şəxsi məlumatların dəqiq olmaması səbəbindən onun müraciətinə imtina cavabı verilsin".

Məlumatda qeyd edilir ki, Diversiti Viza Proqramına müraciət edərkən müəyyən vacib məqamlara diqqət yetirilməlidir:

- Müraciət formasında müraciətinin adı əsas əlaqə saxlanılmalı şəxs kimi göstərilməlidir;

- Daxil olmaq üçün lazımı identifikasiya nömrəsinə yalnız şəxs malik olmalıdır;

- Müraciət zamanı müraciətinin göstərdiyi "yardım"ı görə kiməsə ödədiyi pul onun seçim şansını artırır.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, iki il öncə bu sahədə narahatlıq yaranmışdı. Belə ki, hər il 50.000-dən çox əcnəbiyə ABŞ-da yaşamaq imkanı Greencard lotereyası proqramının ləğv olunacağı ehtimalı vardı. Bununla bağlı ABŞ prezidenti Donald Tramp açıqlamasında demişdi. ABŞ prezidenti nitqində ABŞ-a miqrasiya ilə bağlı RAISE-ACT Proqramının qüvvədə olacağını, insanların təsadüfi formada seçildiyi Greencard lotereyasının isə artıq qüvvədə olmayacağını qeyd edib.

Musavat.com greencard.az saytının məlumatlarına əsasən xəbər verir ki, ABŞ-a Greencard proqramı vasitəsilə illik 300-500 ətrafın-

ABŞ-a apararıq "Greencard rəyaları"nda dəyişikliklər

Amerika səfirliyinin yeni müraciəti - bu, Amerikaya getmək istəyənlər üçün nə deyir?

da azərbaycanlı yolları. Proqram lotereya formasında keçirilir və orta hesabla müraciət edən hər 100 şəxsə bir nəfər qalib gəlir. Məsələn, əgər hər il 300-500 nəfər azərbaycanlı Greencard qalibi olursa, deməli, müraciət edənlərin sayı təxminən 30.000-50.000 arası olur. Ümumiyyətlə, bu proqrama nə qədər çox adam müraciət edərsə, qazananların sayı da bir o qədər çox olar.

Ölkəmiz üzrə kvota illik 3500-dür, lakin müraciət sayının azlığına əsasən Greencard qazanan şəxslərin sayı 300-500 nəfər aralığındadır. Yeni daha çox adam müraciət etməlidir ki, qalib gələnlərin sayı da çox olsun. İlk məsləhət odur ki, özü müraciət edən şəxslər yaxın dostları, ailə üzvləri və ya yaxın qohumlarının müraciət etmələrinə kömək etsinlər. Ən azı ona görə ki, onlardan biri qalib gəlib Amerikada yaşayarsa, növbəti illərdə onların köməyi ilə yaxınlarının da Amerikaya gedib yaşama şansı olur.

Əgər bu il proqrama Azərbaycandan müraciət edənlərin sayı 10 dəfə artarsa, növbəti il təxminən 3000 nəfər Greencard qazanmış şəxs görə bilərik. Bu rəqəm isə son 10 ildə Greencard qazanmış şəxslərin sayından daha çoxdur. Və burada yaddan çıxarılmayacaq bir məqam da var. Belə ki, sizin dostlarınız və ya

doğmalığınızın müraciəti sizin qalib gəlməyə hər hansı əngəl törətmir, əksinə, onların ABŞ-da olması sizin də sonradan ABŞ-a yollanmanıza şərait yaradacaq.

ABŞ dövlətinin ildə 1 dəfə keçirdiyi pulsuz lotereya proqramına müraciət etməklə onu əldə etmək mümkündür. Bu proqrama qoşulmaq Amerikada (və ya xaricdə) qanuni şəkildə yaşamağın və ya işləməyin ən asan yoludur. Belədirsə Greencard insana çox şey qazandırır. Bunlardan biri ailə üzvlərinizlə birlikdə, Azərbaycan vətəndaşlığını itirmədən Amerikada daimi yaşamaqdır. Digəri Amerikada qanuni şəkildə istədiyiniz işdə işləmək və ya oxumaq, eləcə də Azərbaycanı Amerikada tanıtmək imkanı qazanmaqdır.

Müraciət edə biləcək şəxslərin kimliyi ilə bağlı hər hansı məhdudiyət yoxdur. 17 yaşdan yuxarı hər kəs (və ya orta məktəbi bitirmiş hər kəs) bunun üçün müraciət edə bilər. Üstəgəl, müraciət etmək üçün ingilis dili tələb olunmur.

Konqresin təsdiqlədiyi Müxtəliflik İmmiqrant Viza Proqramı hər il Dövlət Departamenti tərəfindən idarə olunur. Milliyyət və İmmiqrasiya Aktının 203-cü bölməsi (c) Birleşmiş Ştatlara immiqrasiya göstəriciləri tarixən aşağı olan ölkələrin vətəndaşları "müxtəliflik immiqrantları" adlanan viza ilə (DV) təmin edilir.

Lotereyada seçilmiş ərizəçilər müxtəliflik vizası almaq üçün sadə, ancaq sərt tələblərə uyğun gəlməlidirlər. Kompüter ərizəçilər arasında təsadüfi seçim aparacaq.

Vizalar altı coğrafi region üzrə aparılır və hər bir regionda heç bir ölkə bir il ərzində mümkün DV lotereyalarının yeddi faizindən çoxunu ala bilməz.

Bu, işləmək üçün xarici ölkələri, xüsusən də Amerikanı "gözlə"ndən vətəndaşlarımız üçün ciddi informasiya sayılır.

ABŞ Konqresi bu lotereyanı niyə yaradıb? Səbəb odur ki, burada tək qohumları olan və ya işləyən adamların yox, bütün dünyada yaşayan insanların Amerikaya gəlib yaşamaq şansı olsun. Amerika

cardın hamıya verilməsi mümkün deyil. Hökumət bu aksiya ilə mesaj çatdırır ki, Amerika hələ də miqrantlar ölkəsidir. Hətta dünyanın ən ucqar kəndində yaşayan şəxsin də Amerikada yaşamaq şansı var. Ən ədalətli yol kimi də lotereya forması seçilib.

Müraciət üçün şərtlərə gəlincə, Greencard almaq istəyən şəxsin ən azı məktəb dərəcəsi və ya 2 illik iş təcrübəsi olmalıdır. Fərdi müraciət üçün yaş məhdudiyəti 18-ə qədərdir. Yeni 18 yaşdan aşağı olanların valideynləri müraciət edə və ərizədə uşaqlarının da adını göstərə bilər.

Lotereyada seçilmiş ərizəçilər müxtəliflik vizası almaq üçün sadə, ancaq sərt tələblərə uyğun gəlməlidirlər. Kompüter ərizəçilər arasında təsadüfi seçim aparacaq.

Vizalar altı coğrafi region üzrə aparılır və hər bir regionda heç bir ölkə bir il ərzində mümkün DV lotereyalarının yeddi faizindən çoxunu ala bilməz.

Bu, işləmək üçün xarici ölkələri, xüsusən də Amerikanı "gözlə"ndən vətəndaşlarımız üçün ciddi informasiya sayılır.

Vətəndaş lotereyada seçiləndən sonra bəzi ödəmələr olur. İlk mərhələdə anketi doldurub qeydiyyatdan keçirəndə ekranda nəticəni yoxlamaq üçün vətəndaşa aid kod yazılır. Həmin o kodla sayta girib dəqiqləşdirmək olur ki, lotereyanı qazanmışsınız, ya yox. Bu zaman təlimat verilir ki, nə etmək lazımdır. İnsanların bundan sonrakı mərhələdə hüquqşünasla məsləhətləşməsi daha uyğundur. Çünki hansısa kiçik bir yanlışlıq ucbatından şansın itirilməsi mümkündür.

Greencard adama öz ölkəsinə gedib-qayıtmağa icazə verir. Amma öz ölkəyə daimi qayıda bilməzsən.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

Ötən il Azərbaycanda 17 qadın doğuş zamanı dünyasını dəyişib. Bu barədə Dövlət Statistika Komitəsindən azvision.az saytının sorğusuna cavab olaraq bildirilib. Bu da onu göstərir ki, ölkədə ana ölümlərinin sayı artıb. Belə ki, 2017-ci ilin statistikasına görə 11 ana ölümlü qeydə alınmışdı.

Ekspertlər artımın müxtəlif səbəblərdən baş verdiyini bildirir. Azərbaycan Britaniyanın "Save the Children" xeyriyyə fondunun hazırladığı illik Dünya Analıq hesabatının reyting cədvəlində 179 ölkə arasında 90-cı yerdədir. Hesabatın əsas parametrlərindən biri isə ananın doğuş zamanı ölümü ehtimalıdır və rəqəmlərə görə, Azərbaycanda hər 1800 doğuşdan biri ananın ölümü ilə nəticələnir.

Ötən ay Bakıda özəl klinikaların birində ana ölümü faktı oldu. Belə ki, 40 yaşlı Lətafət Şirəliyeva qeysəriyyə əməliyyatı zamanı dünyasını dəyişmişdi. Hadisə ilə bağlı yayılan məlumatlarda bildirilir ki, qadın aprelin əvvəlində ağrıları yarandığı üçün xəstəxanada stasionar müayinəyə qəbul olunub. Mayın 6-da isə xəstəxananın reanimasiya şöbəsində vəfat edib. Halbuki son illər qeysəriyyə əməliyyatı bir çoxları üçün daha rahat və təhlükəsiz proses hesab olunurdu. Bu baxımdan əksər gənc analar doğuş sancılarında qorxduqları üçün səbəb oldu-olmadı bu əməliyyata üstünlük verir. Şahidi oluruq ki, əksər klinikalarda həkimlərin özləri də səbəbsiz yerə analara bu üsulu təklif edir.

Ana ölümlərinin sayı niyə artır?

Qeysəriyyə, yoxsa təbii doğuş daha təhlükəlidir...

Əlbəttə ki, qeysəriyyə əməliyyatının da fəsadları çoxdur. Öncə ona görə ki, ilk övladını qeysəriyyə əməliyyatı ilə dünyaya gətirən qadınlar 2 və 3-cü uşaqları da bu yolla dünyaya gətirmək məcburiyyətində olurlar. Və bu, planlı şəkildə həyata keçirilməlidir. Belə ki, ilk qeysəriyyə əməliyyatından sonra qadının ən azı 3-4 il hamiləlikdən uzaq olması məsləhət olunur. Bu dövr ərzində ananın orqanizmi tam sağalmalı, immuniteti güclənməli,

daha sonra yenidən əməliyyat üçün tam hazır olmalıdır. Həkimlər hər zaman qeyd edir ki, bir ana maksimum 3 dəfə qeysəriyyə əməliyyatı keçirə bilər. Çünki hər dəfə hamiləlik zamanı əməliyyat olunan nahiyədə qanaxma baş verə bilər ki, bu da həm ana, həm də uşaq üçün təhlükə deməkdir. Bəs ölkədə ana ölümlərinin sayı niyə artır? Qeysəriyyə, yoxsa təbii doğuş daha çox təhlükəlidir?

Mövzu ilə bağlı mama-gi-

nəkoloz **Nervan Əmirova** "Yeni Müsavat"a danışdı: "Bəzən hamilə qadınlar vaxtında həkimə müraciət etmir, müayinədən keçmirlər. Hansı ki, bəzən qadınlarda hamiləlik risk yaradır. Məsələn, cinsi yolla infeksiya xəstəlikləri keçəndə və bu, vaxtında aşkarlanmayanda əksər hallarda hamiləliyin gedişatı pozulur və yaxud eybəcər, əlil uşaqlar doğulur. Bəzən brüseloz, mikroplazma və bu kimi başqa mikroblar qadın-

da olanda hamiləliyin inkişafı pozulur. Həmin mikroblar hamiləlik zamanı uşağın inkişafına əngəllər yaradır. Buna görə də uşaqlar əlil doğulur. Patoloji hamiləlik keçirən analar doğuşun adekvat keçməməsinə özü yarada bilər. Bu da ana ölümünün sayının artmasına gətirib çıxardır. Qadınlar sağlam, fizioloji hamiləlik keçirməyəndə təhlükə riski yaranır. Yeni qidalanması zəif olanda, ekoloji problem olan məkanda yaşayanda və sairə. Bildiyiniz kimi, hazırda sosial-iqtisadi problemlər çoxdur, insanların maddi vəziyyətləri yaxşı deyil. Bu səbəbdən qanazlığı çoxalıb. Nəticədə hamilə qadınlar stress hormonal pozğunluq yaşayır. Bütün bunların da doğuşa təsiri olur. Bu halda həkim neyliyə bilər?"

Həkim ana ölümlərinin sayının artmasına digər səbəb kimi hamilə qadınların özlərini qeyd elədi: "Bəzən görürük ki, hamilə qadın heç bir müayinə olmadan doğuşa girir və təbii ki, nəticədə bəzən xoşagəlməz hallar baş verir".

Qeysəriyyə və yaxud təbii

doğuş prosesinə gəldikdə isə həkim qeyd etdi ki, hər iki prosesin öz təhlükəsi var:

"Fərqləndirsək, daha çox qeysəriyyə əməliyyatı təhlükəlidir. Qeysəriyyə daha rahat proses olsa da, ona ən son məqamda müraciət etmək lazımdır. Lakin son illərdə diqqət edirik ki, həkimlərin eksəriyyəti bu əməliyyata üstünlük verir və hamilə qadınları buna təhrik edirlər. Sanki qidalanması zəif olanda, həkimlər artıq doğuş prosesinə girmək istəmir. Halbuki qeysəriyyə əməliyyatı çox təhlükəlidir, həm ana, həm də doğulacaq körpəyə zərər verə bilər. Qeysəriyyə əməliyyatlarının prinsipi ondan ibarətdir ki, uşaq və ana ölümlərinin sayı azalsın. Bu əməliyyat zamanı ölüm hadisəsi o zaman baş verir ki, anada qan laxtalanması ilə bağlı problem olsun və yaxud xəstəyə düzgün formada narkoz verilməsin. Aydınlaşdırmaq lazımdır ki, ana narkozdan ayıldıqdan sonra, yoxsa narkoz verilməyən ölür. Bəzən də qanaxmalardan ananın həyatını qurtarmaq olmur".

□ **Xalida GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Yayın vazkeçilməz içkiləri, soyuq dondurmalar...

Onlardan necə istifadə edək ki, ziyan görməyək?

Artıq iyun ayını yaşayırıq, havanın temperaturu az qala hər gün artmaqdadır. Təbii ki, hava isindikə insanların sərinləşdirici içkilərə, o sırada dondurmalara tələbatı artır. Bəs yay mövsümündə içki və dondurmadan necə istifadə edək? Hansı halda onlar təhlükəli ola bilər?

İlk öncə həm böyüklərin, həm də uşaqların çox sevdiyi dondurmalarından başlayaq. Son illərdə ölkə bazarında yerli istehsalat yanaşı, müxtəlif ölkələrdən, o cümlədən qonşu Türkiyə və Rusiyadan gətirilmiş dondurmalar satışdadır. Tərkibi və ölçüsünə, istehsal olunduğu yerə görə dondurmaların qiymətləri də fərqlidir. Məsələn, yerli istehsal olunan dondurmalar 40 qəpikdən başlayan qiymətə satılırsa, Türkiyə və xüsusən də Rusiyadan gətirilmiş dondurmalar ikiqat baha qiymətdir. Bəs yaxşı dondurmanı necə seçək?

Mütəxəssislər qeyd edir ki, istehsal olunduğu yerdən asılı olmayaraq, əgər dondurmanı dilin üstünə qoyduqda acı dad versə, deməli, həmin dondurmanın tərkibinə standartların əksinə olaraq bitki yağları, marqarin vurulub. Dondurma süd məhsulu olduğu üçün onun tərkibinə ancaq kərə yağı vurulma-

lıdır. Yalnız bu halda dondurmanı dilin üstünə qoyduqda təzə qaymaq dadı verir, yeni yarıdır.

Dondurma alarkən daha bir məqama diqqət etmək lazımdır - onun kağızına. Əgər dondurmanın kağızı əzildirsə, mütləq onu almaqdan çəkinmək lazımdır. Bu onu göstərir ki, dondurma bir dəfə ərİYƏRƏK, yenidən dondurulub və bu da insan orqanizmi üçün təhlükəlidir və çirklənmiş məhsul hesab olunur.

Həmçinin dondurmanın istehsal tarixinə mütləq diqqət edilməlidir. Bu məhsul ən yaxşı halda, 18 dərəcə temperaturda 6 ay saxlanıla bilər. Lakin əgər məhsul satışa çıxarılsa, tez bir zamanda satılmalıdır. Uzun müddət mağazaların soyuducularında qalan dondurmaların insanlarda mədə-bağırsaq xəstəlikləri yarada biləcəyi deyilir. Bununla bərabər dondurma üzərində qumabənzər köpüklü əla-

mət olmamalı, üzərinə birbaşa günəş şüaları düşməməlidir.

Dondurma vaçkeçilməz qida olsa da ondan da qaydasında istifadə etmək məsləhət görülür. Məsələn, ekspertlər bildirir ki, bir dəfəyə 300-400 qramdan çox dondurma qəbul etdikdə bu insanın bədən temperaturunu aşağı sala,

hətta ölməyə səbəb ola bilər. Diabetli xəstələr isə şokoladlı dondurmadan imtina etməlidir.

Yay mövsümünün vazkeçilməz sərinləşdirici içkilərindən biri də kvasdır. Məlum olduğu kimi, kvas qıcqırdılmış xəmirə hazırlanır və tərkibinə qıcqırdılmış maddələr qatılır. Hesab olunur ki, bu içki

yorğunluğu çıxarır və enerjini bərpa edə bilər. Qıcqırma prosesində bu içki mikroorqanizmlərlə zənginləşir ki, bu da həzmi normalaşdırır, immuniteti gücləndirir və hətta qastritlə mübarizə aparmağa kömək edir. Lakin kvas çəlləklərinin içərisində çökmüntü yarandığından çəlləklər muntəzəm olaraq təmizlənməli,

yuyulmalıdır. Çünki xəmirəndən hazırladığı üçün kvasın çökmüntüsündə qurdlar əmələ gələ bilər və bu da orqanizmi üçün təhlükəlidir. Bunun üçün kvas alarkən onun dadına, rənginə diqqət etmək lazımdır.

Spirtili içkilərdən olan pive də yay mövsümündə kişilər üçün vazkeçilməz içkidir. Pive təhlükəli içki hesab olunmasa da, ekspertlər qeyd edir ki, hər gün pive içmək bədəndə antitoksikin fəaliyyətinə təsir edir və nəticədə iltihab prosesi yaranır. Bu isə bir müddət sonra hepatit və müxtəlif qaraciyər xəstəliklərinə yol açır. Ümumiyyətlə, ekspertlər bildirir ki, yay mövsümündə siqaret çəkmək, spirtili içki içmək orqanizmi üçün təhlükəlidir.

Əlbəttə ki, yay mövsümündə susuzluğu yatıran ən yaxşı içki sudur. Adi su orqanizmə, eləcə də zahiri görünüşə xüsusən təsir göstərir. Xüsusən də diyetoloqlar nəinki yayda, ilin bütün fəsillərində daha çox sudan istifadə edilməsini məsləhət görür. Lakin suyu tez-tez və aramla qəbul etmək lazımdır ki, böyrəklər həddən artıq yüklənməsin, bədəndəki su balansını pozulmasın.

□ **Xalida GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Havaların isinməsi ilə ölkədə yenidən avtomobil qəzalarının sayında artım müşahidə edilir. Belə ki, iyun ayının 3-dən 4-dək daxili işlər orqanlarında qeydə alınmış cinayət və hadisələr haqqında statistik məlumatlar açıqlanıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, respublikanın avtomobil yollarında 4 ağır yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib, nəticədə 5 nəfər ölüb, 3 nəfər xəsarət alıb.

Hər il xüsusilə də yay aylarında qəzaların sayı artır. Ekspertlərin fikrinə, uzaq yollara çıxan sürücülər, istifadə etdikləri yola bələd olmadıqları, sürət həddini aşdıqları üçün qəzaya düşürlər.

"Yeni Müsavat"a danışan ekspert Azər Allahverənov bildirib ki, yay aylarında ölkədə avtomobil qəzalarının artması tendensiyası hər il müşahidə olunur:

"Qəzaların yay aylarında artmasının müxtəlif səbəbləri var. Bəzi hallarda bu səbəblər sürücülərin davranışından irəli gəlir. Eyni zamanda yol infrastrukturunun hansısa elementi təhlükə yaradır və qəza qaçılmaz olur. İstənilən yolda hərəkət edən nəqliyyat vasitəsi idarə olunursa, yol hərəkəti qaydalarına əməl edilirsə, təbii ki, ciddi qəza şəraiti yarana bilməz. Söhbət

Havalar isindi, avtomobil qəzaları artdı...

Ekspert: "Statistikaya nəzər saldıqda görürük ki, yay aylarında daha çox qəzalar məhz istirahət zonalarında baş verir"

yağışlı, dumanlı havadan gəlir. Bu zaman yolun şəraiti qəzaya gətirib çıxarır. Bizim danışdığımız məsələ isə başqadır. Hava dumanlı olsa belə, sürücü elə idarəetmə üsulu seçməlidir ki, qəza baş verməsin. Sürücü nəqliyyat vasitəsini təhlükəsiz idarə etməyə borcludur. Bunun üçün həm də nəqliyyat vasitəsinin özünü

nün sazlığı məsələsi də araşdırılmalı, yoxlanılmalıdır. Bugünlərdə sosial şəbəkədə qəzələrin birində avtobusun yanması ilə bağlı informasiya yayıldı. Necə ola bilər ki, avtobus yanır? Deməli, mühərrik sistemində problem var. Çünki avtobuslarda mühərrik arxadadır və orada nəzərə alınmayan qıvcıllıq

baş verən zaman bu cür yanğın ola bilər. Havaların istilənməsindən danışıq. Təbii ki, havanın temperaturu 45 dərəcədir. O zaman avtobus idarə olunmalı deyil? Təbii ki, idarə edilməlidir, ancaq onun mühərriki saz vəziyyətdə olmalıdır. Mühərrikin özündə də soyuducu sistemlər işləməlidir. İstənilən nəqliyyat vasitəsi istismara yararlı olmalıdır".

Ekspert bildirib ki, uzun yola çıxan sürücülər diqqətli olmalıdır:

"Həm sürücülər yola bələd olmalı, həm də həmin yollarda aidiyyəti strukturların nəzarəti də normal olmalıdır. Rayonlara gedən zaman müşahidə edirik ki, sürücülər radar olduğu yerdə sürəti aşağı salır, radar olmayanda qaldırır. Görünən budur ki, sürücülərin özləri yola bələd olduqları təqdirdə belə təhlükəli sürürlər. Davranış məsələsi çox önəmlidir.

Qəzaların da böyük əksəriyyəti elə bu məsələlərə əməl olunmaması səbəbindən yaranır. Şübhəsiz ki, hansısa yola çıxan sürücü həmin yolun döngələrini, vəziyyətini bilməlidir. Bilmədiyi halda belə elə sürət həddi seçməlidir ki, təhlükəli manevrlərdə idarə etdiyi nəqliyyat vasitəsini sığortalaya bilsin. Eyni zamanda havaların isinməsi sürücülərin səhhətində də müəyyən dəyişikliyə səbəb olur. İsti havada yola çıxan sürücülər sükan arxasında çox yorğun olurlar. Bu gün avtomobilin xeyli hissəsinə baxanda görürük ki, sürücülər sərnişinlərini qoşmurlar. Sadəcə olaraq, pəncərəni aşağı endirib, sürməyə davam edirlər. Bu, hər zaman da effektiv olmur. Bütün nüanslar nəzərə alınmalıdır. Mən də sürücülərə diqqət edəndə görürəm ki, isti havalarda sanki bəzi sürücülərin davranışı adekvat olmur.

Onlar təhlükəli manevr edirlər. Xüsusilə də pik saatlarda avtomobillərin dəlicəsinə idarə edilməsinin şahidi olururuq. Təkcə isti havada deyil, sürücülər yağışlı havada da qaydaları pozurlar. Ən vacib məsələ də istirahət zonaları ilə bağlıdır. Statistikaya nəzər saldıqda görürük ki, yay aylarında daha çox qəzalar məhz istirahət zonalarında baş verir. Bu zaman da qəzaların səbəbi müxtəlif olur. Sürücü içkili olur, yolda sərbəst davranır. Yol isə sərbəst davranışı sevmir. Baxırsan ki, kimsə bahalı maşın sürür və digər sürücünün avtomobilini sıxıb, qəza şəraiti yaradır. Kimsə bahalı maşın sürürsə, bahalı dövlət nömrə nişanına sahibdirsə, bu, yolun ona aid olması anlamını vermir. Sürücülər bir-birlərinə hörmət edib, yol hərəkəti qaydalarına əməl edərlərsə, yay aylarında da qəzaların sayı minimuma enər".

□ Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

AVRO-2020 finalında Bakını nə gözləyir?

Politoloq: "Sistemli şəkildə iş görülsə, Bakıda yenə də möhtəşəm idman yarışları baş tutacaq"

Ötən həftə Bakı möhtəşəm futbol finalına ev sahibliyi etdi. Məlum olduğu kimi, mayın 29-da Bakıda keçirilən Avroliqanın final oyununda iki ingilis komandası olan "Arsenal"la "Çelsi" üz-üzə gəlirdi.

Oyun öncəsi dünya mediasında, xüsusən də ingilislərə, ermənilərə yaxın olan mediada Azərbaycanın mənfəi obrazını yaratmağa çalışdılar. Bəzi Qərb mediasında ölkəmiz haqqında yalanlar, böhtanlar yazıldı.

İddia olundu ki, guya Bakı Avroliqanın finalına layiq deyil. Lakin finaldan sonra ingilislərin özləri Bakı haqqında yüksək fikirlərini paylaşmış, təşkilatçılığı yüksək qiymətləndirdilər. Xüsusilə də iyunun 1-də Madriddə keçirilən Çempionlar Liqasının finalında iki ingilis komandasının üz-üzə gəlməsindən sonra müqayisəli şərhlər verildi. Bu şərhələrdə isə Bakıdakı təşkilatçılıq işləri yüksək qiymətləndirildi. İngilislərin məşhur futbol ekspertlərindən biri **Brayan Uirli** BBC-yə müsahibəsində bildirib ki, Bakıda matçın təşkilatçılığı əla idi. O, Bakıda təşkilat olunmuş Avroliqanın final oyunu ilə Madrid matçını müqayisə edib: "Bakı uzaq olsa da, oradakı matçın təşkilatçılığı əla idi. Şəhər çox təmiz, təhlükəsiz, stadionu gediş rahat idi. Madrid əsl cəhənnəm oldu. Orada keçirilən oyun Çempionlar Liqası tarixində ən pis təşkilat olunmuş matçdır. Mən və İngiltərədən "Çelsi"- "Arsenal" matçını seyr etmək üçün Bakıya gedən onminlərlə azarkeş təşkilatçılıq işlərindən heyrətə gəldik".

B. Uirli Madriddə qarşılaşmaya hazırlıq səviyyəsindən, təhlükəsizlik tədbirlərindən, infrastrukturdan tutmuş, biletlərin satışınaqadək hər şeyin çox pis olduğunu deyib. Eləcə də bu kimi xeyli şərhlərə rast gəl-

mək mümkündür.

2020-ci ildə futbol üzrə Avropa Çempionatının final oyununu keçiriləcək. AVRO-2020-nin final və yarım final oyunları Londonda, Wembley Stadionunda baş tutacaq. Dördüncü final oyunları və üç qrup qarşılaşması Bakıda keçiriləcək. **AF-FA prezidenti Rövnaq Abdullayev** AVRO-2020-nin seçmə qrup mərhələsində qarşıdakı oyunlara hazırlaşan Azərbaycan milli komandasının futbolçuları və məşqçilər heyəti ilə görüşü zamanı millimiz AVRO-2020-nin final mərhələsində görmək arzusunu

növbəti dəfə dilə gətirib: "Gələnlə il keçiriləcək futbol bayramında biz də iştirak etmək istəyirik. Həmin bayramdan kənarda qalmaq istəmirik. Bu da sizin əlinizdədir. Hər birinizə inanıram. Məşhur devizimizi xatırladaraq deyirəm ki, "Niyə də yox?" Çalışın bütün gücünüzü ortaya qoyun, azarkeşləri sevindirin. Bu, sizin karyeranız üçün də müsbət addım olar", - deyər R. Abdullayev bildirib.

Bəs həmin oyunlar ərəfəsində Azərbaycana qarşı yenə də təxribatlar baş verə bi-

lirmi? Bunları önlemek üçün nə etməliyik?

"Yeni Müsavat"a danışan politoloq **Mübariz Əhmədov** bildirib ki, ilk növbədə görülməli işlər müzakirə edilməlidir: "Bu təcrübəni bölüşmək, hansısa kiçik qüsurların aradan qaldırılmasına çalışmaq lazımdır. Qeyd etmək lazımdır ki, oyun ərəfəsində Azərbaycan polisi, Daxili İşlər Nazirliyinin tərkibində olan Daxili İşlər İdarəsinin, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşlarının hər biri sanki ölkəmizin bir diplomati idi. Hər biri özünü çox savadlı, təmkinli apardı. Ona görə də dünya ermənilərinin başladığı təxribat öz nəticəsini vermədi. Əksinə, deyirdim ki, əks-effekt yarandı. Bu hadisələr fonunda Gürcüstanın baş naziri Ermənistanın baş naziri Ermənistanla olan səfərini təxirə saldı, Putin Paşinyanı qəbul etmədi. Bütün bunlar Ermənistanla qarşı zərbə idi. Bundan əlavə, dünya ermənilərinin, Paşinyanın Azərbaycana qarşı oyunları da alınmadı və bu mənada da zərbə aldılar. Əslində onlar dərin siyasət hazırlamışdılar. Lakin Bakıdakı möhtəşəm final erməniləri və ermənipərəst qüvvələri ifşa etdi. Bu kimi hadisələrdən sonra Paşinyan heç zaman deyə bilməz ki, Azərbaycan rəhbərliyi, xalq ilə dialoqa hazırdır. Çünki həqiqəti hər kəs gördü. Gələcəkdəki oyunla bağlı yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, biz öz təcrübəmizi tədqiq etməliyik. Özümüzü indidən gələcək təxribatlara hazırlamalıyıq".

Politoloq söyləyib ki, boş-

luqları görməliyik ki, gələnlərin təxribatlarının da qarşısını zamanında ala bilərik: "Bizi sevməyənlər bu oyunlar ərəfəsində dar istiqamət götürüb, oyunlarının əsasını Mxitaryanın üzərində qurdular. Mxitaryan əgər normal oyunçudursa, "Arsenal" komandası ondan nə üçün asanlıqla imtina edir? Ermənistanın daxilində bu futbolçunun heç zaman böyük nüfuzu olmayıb. Onun öz ölkəsində heç onluğa düşmədiyi zamanlar da olub. İndidən ilk növbədə baxmaq lazımdır ki, ermənilərlə əlaqəsi olan hansı komandalar Bakıda oynaya bilərlər. Bu hadisələrdən sonra Paşinyan heç zaman deyə bilməz ki, Azərbaycanın tərəfindədir. Düşünürəm ki, Qarabağla bağlı da bir addım atarsaq, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfimizdə olacaq. Sadəcə olaraq, beynəlxalq ictimaiyyətdə cüzi bir qisim ermənilərin katalizatorluğu hesabına oyuna düşdülər. Ən vacib işi hazırda bizim futbol bilicilərimiz görməlidir. Onlar ictimaiyyəti məlumatlandırın, komandalar barəsində təhlillər verməlidir. Bildirilməlidir ki, filan komanda da, məsələn, məşqçi ermənidir. Onların təhlili əsasında da politoloqlar ermənilərin nələr edə biləcəyi ilə bağlı ictimaiyyəti məlumatlandırma bilər. Nəticədə ictimaiyyət özü də qarşıdan gələnlərlə bağlı yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, biz öz təcrübəmizi tədqiq etməliyik. Özümüzü indidən gələcək təxribatlara hazırlamalıyıq".

□ Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 121 (7291) 5 iyun 2019

Hamsterlər qıza ölümcül xəstəlik yoluxdurmuşdu

Amerikanın Kaliforniya ştatındaki Menifi şəhərində hamsterlər səkkiz yaşlı uşağı ölümcül xəstəliyə yoluxdurublar. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verir. Şell və Oniks ləqəbli siçovullar son iki ildə uşağın yanında yaşayırdı. Hər nə qədər hamsterlər qızı dişləməsələr də, onların ağızlarındakı selik qızın açıq yarısından içəri sızaraq ciddi problem yaradıb.

Öncə uşağın dərisində səpkilər əmələ gəlib, temperaturu 40 dərəcəyədək artıb. Əzələlərindəki ciddi ağrı isə ona yeriməyə mane olub. "Ona baxmaq çox qorxulu və ağır idi", - bunu da qızın anası deyib. Qız xəstəxanaya düşüb, amma bir həftədən sonra vəziyyəti düzəlib. Bu hadisədən sonra ailə qərar verib ki, hamsterlərdən qurtulsun və onlara yeni sahib tapsın.

2018-ci ildə xəbər verilməmişdi ki, Amerikanın Viskonsin ştatının sakini it bakteriyalarına görə əlsiz-ayaqsız qalıb. İnfeksiya nəticəsində qan təzyiqinin aşağı düşməsi müşahidə olunub. Qan dövranının zəifləməsi isə son nəticədə onda qanqren yaradıb və onun ayaqlarını amputasiya ediblər.

Anası şorba bişirə bilmədi... öldürdü

Hindistanda sər-xoş kişi yaşlı anasını sonuncu onun üçün naharda toyuq şorbası bişirməyi üçün öldürüb. Bu barədə "The Times of India" nəşri xəbər verir. İnsident Andhra Prades ştatında, Badenpuran kəndində bazar günü baş verib. 45 yaşlı kənd həkimi Becam Kişore səhər tezdən 80 yaşlı anasına toyuq gətirib və nahara bundan yaxşı bir şorba bişirməyi tapşırıb. Özü isə mağazaya içki almaq üçün gedib. Kişi evə içkili halda qayıdanda isə anasının heç nə bişirmədiyini, yeməyin hazır olmadığını görüb. O, qışırmağa başlayıb və anasına bıçaqla hücum edib. Qadın yerindəcə keçinib.

Kişore hadisə yerindən qaçıb. Amma qadının harayını eşidən qonşular polis çağırırlar. Hindli kişi əleyhinə cinayət işi açılıb və onu axtarısa veriblər. Xəbərde həmçinin qeyd olunur ki, kişi alkoqol asılılığından əziyyət çəkirdi və hər gün içirdi. Buna görə də həyat yoldaşı uşaqları ilə birgə onu atıb gedib.

2014-cü ilin may ayında xəbər yayıldı ki, amerikalı türmədə 3 dəqiqə keçirib. Buna onun pizzanın dadsız sousuna görə polisə şikayət etməsi səbəb olub. Polis yanlış və səbəbsiz müraciətə görə onu cəzalandırıb.

Meymun ördəyin gözü qabağında onun balasını yedi

Niderlandın Amersfoort şəhərində meymun ördəyə hücum edib və onun balalarını öldürüb. Sözügedən hadisədən çəkilən video internet məkanında geniş yayılıb.

Şəhər zooparkı rəhbərliyi tərəfindən çəkilən videoda görünür ki, aqressiv meymun ana ördəklə onun balalarını ələ keçirmək uğrunda necə mübarizə aparır. Ana ördək meymunun

nin boğazını üzərək yeməyə başlayıb. Ana ördək həmin anda digər iki balasını müdafiə edib, gizlətməyə çalışırdı.

Balalarından birinin meymun tərəfindən ələ keçirildiyini gören ana ördək yenə də mübarizəsiz təslim olmayıb. Buna baxmayaraq, meymun cəld hərəkətlə ondan uzaqlaşdı və kənarda, digər meymunların gözü qabağında şikarını yeyib. Sonda isə o, ördək balasının qalıqlarını kənara atıb. Bir neçə gün ərzində videorolike 150 min dəfə baxılıb. İzləyicilər şərhlərdə qeyd ediblər ki, meymun özünü çox aqressiv aparırdı və ana ördək balasını qorumaq üçün əlindən gələni hər şeyi son məqama qədər edib.

QOÇ - Astroloji göstəricilər iyunun bu ilk günündə nahardan sonra uzaq səfərə çıxmağınızı məsləhət görür. Digər sahələrdə bir qədər passivlik hökm sürdüyündən gün ərzində neytral qalmalısınız.

BUĞA - Ulduzların düzümü səhhətinizlə bağlı bəzi problemlərlə rastlaşa biləcəyinizdən xəbər verir. Bu səbəbdən də orqanizminizə zidd olan ağır işlərdən yayınmalısınız.

ƏKİZLƏR - Bütün enerjinizi fəaliyyət prinsipinə istiqamətləndirin. Çünki gələcək perspektivləriniz ayın bu gözəl günündən birbaşa asılı olacaq. Hər bir sövdələşmədə ötkəm olun.

XƏRÇƏNG - Təzə əlaqələr yaratmaq üçün ideal ərəfədir. Çox güman ki, bir neçə yeniləyin şahidi olacaqsınız. Sevindirici təkliflər də labüddür. Axşam qonaqlığa getmək sizə rahatlıq gətirəcək.

ŞİR - Bütün astroloji göstəricilər bu təqvimdə maraqlı səfərlərə çıxacağınıza işarə edir. Ürəyinizcə olan maraqlı adamlarla görüşləriniz də labüdləşəcək. Qətiyyəni ac qalmayın.

QIZ - Bu gün sizin üçün həddindən ziyadə uğurlu keçəcək. Yalnız saat 13-15 arası mübahisələr mümkündür. Maraqlı şəxslərlə rastlaşmağınız, eləcə də yeni təkliflər sizi sevindirəcək.

TƏRƏZİ - Demək olar ki, günün bütün saatlarında ümumi ovqatınız xoş olacaq. Ünsiyyətdə olduqlarınız sizi anlayacaq. Əgər büdcəniz imkan versə, uzaq səfərə çıxmağa dəyər.

ƏQRƏB - İkitərəfli əlaqələr zəminində çox uğurlu gedişlər edə bilərsiniz. Bu ay üçün nəzərdə tutduğunuz iş planları məhz indi təyin etməlisiniz. Aldığınız təkliflər yalnız xeyrinizə ola bilər.

OXATAN - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə üzərinizə böyük öhdəliklər düşür. Nəticənin uğurlu olacağını nəzərə alıb əzmkarlığınızı daha da artırın. Nahardan sonra büdcənizdə artım mümkündür.

OĞLAQ - Saat 13-ə qədər ev şəraitində olmağınız vacibdir. Riskli iş görmək, uzaq yola çıxmaq yolverilməzdir. Əks təqdirdə əsəbi məqamlar yaşayacaqsınız. Axşamsa qonaqlıq gözlənilir.

SUTÖKƏN - Göy qübbəsi yalnız ev-əşiklə məşğul olmağınızı tövsiyə edir. Digər işləri isə təxirə salmağınız məsləhətdir. Yaşca sizdən kiçik olanlara qayğınızı artırın. "Hirsli başda ağıl olmaz".

BALIQLAR - O qədər də uğurlu gün deyil. Bir tərəfdən ətrafınızda lazımı adamların olmaması, digər tərəfdənsə əsəbi situasiyalar ovqatınızı korlaya bilər. Özünü təmkinli aparmağa çalışın.

Qoroskop

(5 iyun)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Belə qansız valideyn görünməyib

Çində valideynləri ictimai bəşeyne apardıqları körpələrini oranın şkafinda saxlayıblar. Şkaftan azad edilən ağlayan körpənin videogörüntüləri sözügedən müəssisənin əməkdaşları tərəfindən sosial şəbəkədə yayılıb. Daha sonra isə insanlar bu videonu dəfələrlə yaymaqla qəddar valideynləri dünyaya tanıtdurmağa çalışıblar. Amma videodan bilinmir ki, uşaq həmin kiçik şkafta nə qədər müddət bağlı qalıb. Sadəcə, onu çıxarılanda körpənin hündür səslə ağlaması diqqət çəkib. Şkaftın qapısını açan bəşeyn işçiləri isə dərhal oradan uzaqlaşdıblar. Məlum olub ki, valideynlər, sadəcə, körpəni özləri ilə birgə hovuzda aparmaq istəmədiyi üçün belə bir üsul seçib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN